Hlásnik

Spravodaj Mestského úradu Šaštín-Stráže

Ročník IX. číslo 2 jún 2008

Pagaštan

Pagaštan v máji.
Foto: Rafael Menšík ml.

Je to strom s hustou košatou korunou šupinovitou sivohnedou borkou, s 5-7 početnými dlhostopkatými listami a bielymi kvetmi vo vzpriamených kužeľovitých strapcoch. Plody sú pichľavé tobolky s 1-3 červenohnedými semenami (gaštanmi). Kvitne od mája do júna. Je medonosný. Pred rozkvetom má lepkavé púčiky. Vysádzajú ho hlavne pri cestách a v parkoch. Vhodný je pre výsadbu stromoradí, alejí. Pagaštan sa pestuje pre okrasu a úžitok. V ľudovom liečiteľstve sa používa kôra, listy, kvety a plody- gaštany. Má mnohostranné liečivé účinky, ako antireumatikum, pri liečbe kŕčových žíl a tiež priaznivo ovplyvňuje krvný obeh a osoží pri hemoroidoch. Odvar z kôry sa používa pri horúčke. Extrakt z gaštanov znižuje hladinu cholesterolu v krvi.

Najlepší učiteľ

V roku 1938 som nastúpil do druhej triedy Ľudovej školy v Šaštíne. Mojím triednym učiteľom bol pán učiteľ Bakič, ktorý bol zároveň správcom tejto školy, v ktorej aj býval. Bol skvelý učiteľ. Vedel sa vžiť do duše každého malého žiačika. Vysvetľoval učebnú látku zrozumiteľne, aby to každý mohol pochopiť. Správal sa k nám zdvorilo, čo nemôžem povedať o pani učiteľke v prvej triede, ktorá často trestala trstenicou. Bola chorá a takto si to na žiakoch kompenzovala. Mal som obavy, že to bude aj ďalej takto pokračovať. Bol som však milo prekvapený, že pánovi učiteľovi Bakičovi boli takéto praktiky cudzie. Keď bolo pekné počasie a mali sme prebranú látku, pán učiteľ nás zobral von na prechádzku. Nenechal nás stále sedieť len v laviciach. Na vychádzky išiel vždy s nami s istým cieľom. Boli to vzácne exkurzie v obci a v prírode. Vždy nás zaviedol k niektorému remeselníkovi, ktorých bolo v tej dobe v Šaštíne veľa. Zaviedol nás napr. ku kováčovi, aby sme videli ako vyrába podkovy a podkúva kone. Inokedy sme navštívili kolára, ktorý nám predviedol svoju zručnosť pri vyrábaní dielov a ďalších častí potrebných na zhotovenie konštrukcie na vtedy potrebné vozy rebrináky pre poľnohospodárstvo. Ďalej sme navštívili v Zápotočnej ulici dielňu majstra špecialistu, ktorý vyrábal pilníky. Na dnešnej Štúrovej ulici sme boli u majstra, ktorý vyrábal konopné laná. V Šaštíne bol len jeden. Bol hrdý na svoje remeslo. Okrem toho bol zároveň aj veliteľ dobrovoľných hasičov. S údivom sme za ním pozerali, ako si v nedeľu vykračuje v hasičskej uniforme. Mal vždy dobrú náladu, lebo si cestou potichu pospevoval. Toto bol dôsledok môjho obľúbeného učiteľa, že nás učil vážiť si týchto odborníkov a pritom vštepoval nám úctu ku všetkým občanom. Z každej takejto návštevy sme si odniesli bohaté vedomosti a poznania. Najviac nás potešilo, keď nás pán učiteľ zaviedol do pekárne pána Pippana, ktorý mal pekáreň v našej Novoveskej ulici. Pán Pippan nás oboznámil ako sa vyrábajú praclíky a potom nás vyskúšal. Ten kto odpovedal celú procedúru dostal celý praclík, ten kto menej uspokojivo dostal len polovicu. O kvalite výrobkov tohto pekára svedčí i to, že jeho pečivo sa dostávalo aj do iných obchodov mimo našej obce. Zamestnával jedného pracovníka, ktorý skoro ráno v „krošni“ nosil čerstvé chrumkavé pečivo až do Čárov.

Pagaštan vo dvore Špeciálnej základnej školy.
Foto: Ľubomír Menšík

V tých dobách vždy na jar, keď sa topil sneh a ľady, bývali veľké záplavy. Rieka Myjava mala plytké koryto, preto nestačila odvádzať veľké množstvo roztopeného snehu a ľadu. Vyliala sa obojstranne na časť Stráží a tiež Šaštína.

(pokračovanie na str. 2)

Najlepší učiteľ

(dokončenie zo str. 1)

Tieto záplavy boli dvakrát do roka, lebo v lete sa vyliala znova po výdatných letných búrkach. S pánom učiteľom Bakičom sme vždy boli pri tom.

Pán učiteľ Bakič bol aj veľkým poľovníkom. Išiel s nami k bitúnku pri Myjávke. Zobral si so sebou brokovnicu, aby nám ukázal, že je majstrom aj v narábaní s puškou. Pri bitúnku sa zdržiavali vrany. Na jednu z nich namieril a trafil ju. Zaslúžil si u nás obdiv. V dobe, keď dozrievajú plody na ovocných stromoch, zaviedol nás k záhradníkovi p. Machekovi, ktorý mal záhradu pri bývalej Trikote. V záhrade bolo veľké množstvo ovocných stromov. Ukázal nám, ako sa štepia ovocné stromy a oboznámil nás ako sa im venovať pri ošetrovaní. Na konci odbornej prednášky nám dal z rôznych odrôd ochutnať.

Jedného dňa počas prvej vyučovacej hodiny ma vyvolal k tabuli. V ruke držal lieskovú paličku a mierne si s ňou poklepkával po pravej nohe. Neveštilo to nič dobré. Aj keď som vedel, že ju nepoužíval na potrestanie, ale len ako ukazovátko na tabulu. Aj tak som zneistel. Pomaly som vstal. Na žiakov v triede som sa ani nepozrel. Keď som kráčal k tabuli mal som malú dušičku. Bol to pocit hanby, prečo práve ja. Pán učiteľ mi prikázal urobiť predklon. S paličkou sa rozohnal. Neudrel, len sa ma dotkol. Prikázal mi vzpriamiť sa. Tento akt bola vlastne pochvala. Povedal mi, že „ťaňácky“ píšem. Od tabule som sa vracal ako majster sveta. Bol som veľmi potešený. Teraz som sa pozeral do očí všetkým spolužiakom. Bol som veľmi šťastný. Potešil som sa omnoho viac, ako keby mi dal hmotnú odmenu.

Uprostred školského dvora rástol mohutný pagaštan. Pri vchode do školského dvora bol klasický zvonček, ktorým sa oznamovala prestávka medzi vyučovacími hodinami. Prvá cesta viedla pod rozvetvenú korunu tohto stromu. V lete nám poskytoval tieň. Vybehli sme pod jeho konáre aj dobe, keď pršalo. Bol to strom, bez ktorého by sme si školský dvor nevedeli ani predstaviť. V máji rozkvitol do plnej krásy. Jeho kvety boli ako cukrové homole. Celý bol zeleno - biely. Kvety sa hemžili bzukotom včiel. Poskytoval dočasný domov veľkému množstvu vtáctva.

Ešte i teraz, po sedemdesiatich rokoch som jeho obdivovateľom. Tieto desiatky rokov ho nepoznačili starobou, len povyrástol. Je stále krásny. Vždy, keď idem okolo školy - postojím. Premietam si ten čas, ktorý som u neho za tú štvorročnú dobu strávil. Milé detské spomienky sú nezabudnuteľné. Vystriedalo sa pri ňom mnoho generácií. Ešte i dnes je ozdobou tohto školského dvora, jediného v Šaštíne, ktorého budova zostala školským zariadením.

Rafael Menšík

... Kde jsou ty lidi??? ...

V minulom Hlásniku som si so záujmom prečítala článok pána F. Karasa o kultúre v Šaštíne. Ako bývalej kultúrnej pracovníčke sa ma hlboko dotkla kritika kultúrneho života, či jeho nedostatok v súčasnej dobe. Aj ja pochádzam z rodiny, kde sa od prapočiatku hrávalo ochotnícke divadlo. Prikladám fotografiu, kde moja starenka hrala postavu siroty v hre „Stridža spod hája“, z konca roku 1919. Ešte predtým hrával divadlo môj prastareček a podľa ústneho podania

skladal pesničky k rôznym hrám. V Strážach sa utvorila skupina ochotníkov okolo novozaloženej dychovky. Vybrané vstupné slúžilo na zakúpenie hudobných nástrojov. Podnes z tej generácie žijú pamätníci, ktorí na tie časy s láskou spomínajú. Z mužov je to pán František Stanek, zo žien Terézia Ilavská, rodená Komárková, žijúca v Bratislave a Katarína Kozánková, rodená Havlíčková, žijúca v Senici. Divadlo hrávali i moji rodičia, teta a strýkovia. Strážania sa určite pamätajú na komikov Trávničkovcov, Magdu Smetanovú či Štefana Komorníka. Nuž, prečo bol kultúrny život mladých ľudí taký bohatý?

Moja maminka spomínala: „Dievčatá a mnohí chlapci nemali zamestnanie, okrem združovania sa pri práci, na poli a v kostole, ochotníčenie bola ich jediná zábava a spoločenská udalosť. Všetci sa na nácvik tešili, hrali s oduševnením a skúšky boli obohatením ich života. Bolo to jednoducho stretanie sa mladých ľudí. Často tu vznikli prvé lásky, dokonca manželstvá. Pamätám sa na roky, keď premiéra bývala na Štedrý večer, sála bola nabitá divákmi a po predstavení všetci išli na polnočnú.

Koľko ľudí by na predstavenie prišlo dnes? Nemusí to byť na Štedrý večer, môže sa hrať v piatok, sobotu či nedeľu, príde zopár skalných do prvých radov, inak je sála žalostne prázdna. Všetko som to na vlastnej koži zažila. A verte mi, nebolo to zlou reklamou. Myslím si, že ľudia sú presýtení médiami, prepracovaní, uponáhľaní.

Gymnázium Jána Bosca nacvičilo pod vedením Roberta Flamíka, kňaza SDB, divadelnú hru „Maximilián Colbe“, s ktorou sa predstavilo v kultúrnom dome. Vynikajúce predstavenie, ktoré má čo povedať človeku každého veku, hlboká výpoveď o dobe, na ktorú by každý rád zabudol. Kde ste boli Šaštínčania, Strážania! Tí, ktorí kritizujete, že sa nič nerobí? Okrem zopár verných, publikum tvorili len študenti gymnázia. A tak je to s návštevnosťou kultúrnych podujatí, koncertov či výstav v našom meste. Pamätám si na speváčku Zorku Kohoutovú, keď vystupovala v amfiteátri. Prišlo zo dvadsať ľudí a speváčka spievala smutná, presmutná. Ja s pánom Hrnčiarom sme zháňali ľudí z okolia do amfiteátra už i zadarmo. Navždy mi zostali v pamäti jej slová: „Kde jsou ty lidi???“ Inak to nebolo ani na koncerte Dobrofestu, kde nás sedelo 15 - 20.

Už som sa nato raz v Hlásniku pýtala, no pýtam sa znovu: „Čo by ľudí zdvihlo z obývačiek , aby kultúrne domy boli znova plné?“

Elena Ovečková

Mamička je môj svet,
mám ju veľmi, veľmi rád.
Dá mi celú svoju lásku,
a ja jej chcem svoju dať.
Nie je v celom svete krajšie
jak v náručí mamičky,
dnes už to viem celkom iste,
chcem byť dlho maličký.

Touto básničkou chceme pozdraviť pri príležitosti nedávneho **Dňa matiek** všetky mamičky, ktoré budú čítať tieto riadky. Patrí im veľké poďakovanie za život, ktorý nám dali, za opateru, lásku a starostlivosť, ktorú nám dávali, alebo ešte stále dávajú. Symbolické ďakujem nezabúdame vyjadriť na diaľku spomienkou na mamičky, ktoré už nie sú medzi nami.

Odpovede na chúlostivé otázky

Už sa vám stalo, že vás vaše dieťa zaskočilo chúlostivou otázkou a vy ste zostali v rozpakoch? V hlave vám zablikalo poplašné svetielko - odkiaľ vlastne začať a čo do odpovede zahrnúť tak, aby odpoveď bola primeraná veku vášho dieťaťa?

Pravdou je, že i napriek zdravotnej osvete, ktorú majú deti v škole, napriek náučným programom v rozhlase a televízii, článkom v novinách a časopisoch, nie všetky informácie sa dostanú v dostatočnej miere ku všetkým deťom. Myslím teraz na to najintímnejšie, čo v ľudskom živote existuje - počatie, dospievanie, sexualitu. Iste o týchto veciach máme dostatok vedomostí, ale nehovoríme o nich nahlas. Najmä nie pred našimi deťmi. Niekedy je to z hanblivosti, inokedy sú to prežitky z minulosti, keď tieto témy boli „tabu". Ak náhodou i vy patríte do rodiny, kde sa tieto témy opatrne obchádzajú, zamyslite sa. Ak vaše dieťa nepochodí so svojimi otázkami u vás, nemá veľmi na výber, pýta sa kamarátov, spolužiakov, na ulici... A tak mnohé otázky, ktoré mu mohli byť doma s láskou a citlivo zodpovedané, dieťa kladie rovesníkom a tak nečudo, že odpovede neraz bývajú podané surovým, až vulgárnym spôsobom, alebo v skreslenej forme vyplývajúcej z nevedomosti.

My, dospelí, by sme si mali uvedomiť, že neznalosť v tejto oblasti môže našim deťom spôsobiť trápenie na celý život. Takže, ak sme náhodou buď pod vplyvom výchovy alebo od prírody hanblivejší, pokúsme sa kvôli svojim deťom bariéru svojho ostychu prekročiť a aspoň niektoré zo základných otázok svojim deťom vysvetliť. Pomoc môžeme hľadať i v mnohých knižných publikáciách a možno vám pomôže i týchto pár informácií:

Začnime tým najzákladnejším. Čo je vlastne sex? Názov pochádza z latinského slova „sexus", čo značí pohlavie. Človek patrí do skupiny živočíchov, kde sa muž a žena od seba líšia už na prvý pohľad. Hovorí sa tomu dvojtvárnosť - dimorfizmus. Ak sa pozriete na malé deti, hrajúce sa na pieskovisku, tak, pokiaľ nie sú dievčatká vysukničkované a vymašličkované, iba ťažko ich odlíšime od chlapcov. To preto, že všetky viditeľné vonkajšie rozdiely sa začínajú objavovať až v období dospievania, v dobe, keď začnú fungovať pohlavné žľazy a produkujú sa pohlavné hormóny. Preto sa práve v tomto období začínajú dievčatá zaujímať o chlapcov a chlapci o dievčatá.

Úlohou hormónov nie je iba zmeniť náš vzhľad, to je len vonkajší efekt. Hormóny predovšetkým ovplyvňujú a riadia činnosť pohlavných orgánov a tvorbu zárodočných buniek. U dievčat je to tvorba vajíčok, u chlapcov tvorba spermií. Tieto bunky sú základom ďalšieho života. A tu sme sa dostali k problému, ktorý musia riešiť naše dospievajúce dcéry. Zrelé vajíčka sa z vaječníkov uvoľňujú, putujú do maternice, kde sa zahniezdia a čakajú na oplodnenie. Ak k nemu nepríde, po čase sa uvoľnia a odchádzajú z tela. Prichádza k prvému krvácaniu, menštruácii, ktoré sa od tejto doby v pravidelných, približne 28-denných cykloch, opakuje. Prvopočiatky u niektorých dievčat môžu byť nepravidelné, ale netreba sa splašiť. Ak sa však ani neskôr cyklus neupraví, alebo sú výkyvy priveľké, respektíve prisilné a bolestivé, treba navštíviť gynekológa.

Iná situácia nastáva, ak príde k oplodneniu. Podmienkou je, aby sa k vajíčku, ukrytému v maternici, dostali samčie pohlavné bunky - spermie. Toto je asi najchúlostivejší bod, ktorý chceme deťom vysvetliť. Nuž, spermie sa k vajíčku môžu dostať jedinou cestou - spojením mužského a ženského pohlavného orgánu. Tento akt, ktorému u zvierat hovoríme párenie, sa u ľudí nazýva súlož, kopulácia, koitus, ale má i veľa iných pomenovaní, neraz, žiaľ, vulgarizovaných. Pravdou je, že deti by mali vedieť, že je jedným zo základných prejavov života, bez rozmnožovania by jednoducho život neexistoval.

Ak by sme teraz rozprávali o zvieratách, mohli by sme v tomto bode skončiť. Ale u ľudí je situácia iná, oveľa zložitejšia. Cieľom spojenia muža a ženy nebýva iba oplodnenie vajíčka. Práve naopak, pohlavné spojenie sa stáva cieľom samo osebe. To je v ríši zvierat konanie absolútne neprístupné, príroda u zvierat nepripúšťa také mrhanie energiou. Prečo teda v prípade človeka urobila takú výnimku? Človek je bytosť oveľa zložitejšia, nie všetky typické ľudské vlastnosti a zručnosti má vrodené. A preto sa musí veľa učiť. Aby to človek všetko stihol, jeho detstvo sa mnohonásobne predĺžilo, žiaden iný živočích nemá v pomere k dĺžke svojho života také dlhé detstvo. Nestačí mu však získavať vedomosti a zručnosti iba od jedného z rodičov, musí mať mužský a ženský vzor, inak je vo svojom „vzdelávaní" ochudobnený. Naše dorastajúce deti by mali od dospelých vedieť i to, že k počatiu stačí celkom málo. Dvaja ľudia sa spolu môžu spojiť i bez toho, aby k sebe niečo cítili. Najväčším rizikom sú rôzne diskotéky, párty, atď., keď pod vplyvom alkoholu, alebo možno i z trucu, alebo z obyčajnej zvedavosti príde k takejto udalosti. A to teda nie je najlepší spôsob získavania skúseností. Podľa psychológov chlapci majú k takejto tzv. promiskuite (čo nie je hanlivé slovo) bližšie, je im vrodená, ale konečné slovo má dievča. Na nej, ale i na ňom záleží, či ku spojeniu príde alebo nie. Ak dievča odmietne, nemusí sa hanbiť. Práve naopak, u väčšiny normálnych mládencov takéto dievča neraz získava na hodnote.

A ak už akýmkoľvek nedopatrením k takejto udalosti príde, nemalo by prísť k oplodneniu (zamyslenie na rozhovor so synom). Počatie dieťaťa nesmie byť výsledkom náhodného jednovečerného vzťahu, ale vzťahu trvalejšieho, založeného na láske, úcte, tolerancii a vzájomnom poznaní. Iba taká dvojica môže totiž založiť skutočne dobre fungujúcu rodinu.

Iveta Szökeová, CVČ Šaštín-Stráže

Čo je to ČEMOTO ?

Dnes začiatok trocha netradične, listom pána Ivana Černého: „Pred pár dňami som dostal list, kde ma oslovila pani Silvia Suchá, či by som jej mohol odpovedať na otázky, ktoré mi predložila. Bol som prekvapený, prečo „žena“, veď v meste je toľkých chlapov, čo sa zaoberajú motoristickým športom?“ *Ja za seba môžem odpovedať len to, že vo všeobecnosti je veľa chlapov, ktorí sa zaoberajú športom ako takým, ale do dnešného dňa sa nám do rady redakcie Hlásnika nikto ako športový dopisovateľ neprihlásil. Dokonca v jednom čísle Hlásnika sme k tomu aj vyzývali, ale márne. Takže naozaj aj keď možno často tomu športu až tak nerozumiem, snažím sa, aby v Hlásniku občas boli aj články o športovcoch z nášho mesta.*

Na záver teda znova výzva pre vás športovcov: ***Prihláste sa niekto medzi nás do redakcie Hlásnika - radi vás privítame!***

A teraz už otázky a odpovede od pána Ivana Černého zo Šaštína.

1. *Názov Čemoto je asi spojením začiatočných písmen vášho mena a motorky. Ale čo je to - klub nadšencov, alebo zaregistrovaná organizácia?*

Čemoto sme dali z názvu mojej firmy a doplnili sme to ako „Miestny automotoklub Čemoto". Podmienkou založenia organizácie sú traja členovia, ktorí sú preškolení, všetky formality vybavené, všetko poplatené. A keď sme chceli začať a to hlavne s motokrosom, tak sme si museli ešte vybaviť trať a oficiálne si prenajať pozemky, upraviť ich podľa pravidiel, dať schváliť a následne požiadať Slovenskú motocyklovú federáciu o usporiadanie motokrosu.

2. *O tom, že váš syn jazdí na motorke sa dosť veľa vie, ale čo bolo na začiatku? Bola to vaša záľuba, alebo až syn to všetko začal?*

Mojou záľubou bol motokros, ale nie ako jazdca. Od začiatku novej éry na trati v Strážach na „Zváčke“ som ju mal na starosti a nevzdal som sa jej doteraz. Keď mal syn Ivan 5 rokov, tak som mu spravil motorku z mopeda, kola zo skútra, aby bola maličká na jeho vek prispôsobená. Postupne ako rástol, tak sa motorky menili. Už ako 7 a pol ročný mal motokrosovú 125-ku ČZ a ja som jazdil za ním na takej istej. Keď zastavoval, tak som ho chytal, lebo inak sa nedalo zastaviť. Takto sa len trénovalo, organizovali sa preteky za bývalého Zväzarmu. V roku 1986 sme vstúpili do „Klubu mladých motoristov“ so sídlom v Hradci Králové, ktorý bol poverený organizovať preteky pre mládež od 4 do 15 rokov, v kubatúrach 59, 80, 125 cm3 . Boli sme prví zo Slovenska, čo sme tam jazdili. Postupne sa k nám pridali ďalší. Jeden z pretekov organizoval aj náš klub Zväzarmu Šaštín-Stráže, ako prvý na Slovensku.

3. *Za tie roky, čo sa jazdeniu venuje váš syn, vás to stálo určite veľa času, nervov, peňazí. Stojí to zato? Môžete sa nám zaňho pochváliť jeho najlepšími víťazstvami?*

Bol to seriál 7 pretekov. V tom roku získal Ivan majstra Československa do 80 cm3 . V tom istom roku už prešiel do Červenej hviezdy so sídlom v Bratislave a prešiel do kubatúry 125 cm3 . V tom čase ale bola podmienka, kto chcel jazdiť motokros, musel mať vodičský preukaz na motorku, a musel mať vek 17 rokov. Pre jeho talent a že jazdil za ČH Bratislava, ktorá bola pod ministerstvom vnútra, mu umožnil minister výnimku a on ako 14 -ročný, čo je asi svetová rarita, dostal šoferák. Hneď ho zobrali do strediska vrcholového športu vo Sverepci so sídlom v Považskej Bystrici, kde chodil i do školy a kde aj zmaturoval. Tam sa dostával do tajov „Endura“. To bola škola medzi majstrami, ktorí vedeli narúšať, dovolím si povedať, „svetovú špičku“ a hlavne v tvrdých blatistých podmienkach exelovali. Medzi týmito jazdcami sa naučil a vyučil. V 17 rokoch prvýkrát reprezentoval Československo ako jednotlivec na medzinárodnej šesťdňovej súťaži vo Švédsku. Vo svojej kariére absolvoval šesť šesťdňových súťaží, kde reprezentoval 5 krát Slovensko. V roku 1991 bol majstrom Slovenska v motokrose na 500 cm3 . V roku 1992 bol vicemajstrom Európy v juniooch, trieda štvortakt. Dnes je už ako 35-ročný bez sponzorov, ale keď bude zdravie, tak ešte nejaká šesťdňová bude aktuálna.

Či to stojí zato? Myslím si, že áno. Videl kus sveta, reprezentoval Československo, Slovensko, naše malé mestečko a vždy bol dobrý „Záhorák“.

4. *Najnovšie som sa dočítala, že máte i reprezentanta v Quad cupe (štvorkolky - quady). Rozšírili ste činnosť v Čemoto? Preteky v Quad cupe na Zváčke sa chlapcom veľmi páčili, čo všetko to obnáša?*

Naposledy sme mali preteky štvorkoliek. Boli to prvé, oficiálne preteky na Slovensku. Myslím si, že vydarené. Mali sme tam dvoch, ktorí nás reprezentovali. Patrik Gál - 7 ročný a Ľudo Špirko - obidvaja z Čárov. Po týchto pretekoch sme sa stretli celá naša rodina, lebo len na nás to všetko ostalo. Ak do budúcnosti nebude záujem pomôcť pri pretekoch, myslím pred i po, tak toho musíme nechať. Je to veľmi náročné organizačne i finančne. Jediní, ktorí nám vždy pomáhajú, je celá rodina Kubeňákovcov zo Stráží, za čo im patrí verejné poďakovanie.

5. *Aké sú vaše ďalšie plány?*

Možno ešte štvorkolky, motokros na vyššej úrovni a môj sen, medzinárodné majstrovstvá v contry crosse, aké sú v Borskom Mikuláši. Máme na to trať, len to potrebuje pomoc od mesta, živnostníkov, ľudí zapálených do tohto športu. A je ich dosť, len treba prísť a urobiť plány. Potrebovalo by to organizačnú pomoc. Myslím si, že ľudia a mládež z Gymnázia Jána Bosca by to vedeli urobiť. S nimi sme už na niektorých motokrosoch spolupracovali a boli sme nadmieru spokojní, za čo im ďakujem. Niekedy by som ešte rád napísal článok o našom bývalom Zväzarme, čo si určite zaslúži.

Ďakujem pánovi Černému za odpovede, prajem mu splnenie jeho snov a dúfam, že sme touto cestou oslovili nielen športovú komisiu pri meste Šaštín-Stráže, ale i mnohých, ktorí mu v tom spoločne pomôžu.

Silvia Suchá

Foto z albumu Ivana Černého.

O jednom nenápadnom a šikovnom pánovi učiteľovi

A takto to začalo ...

V dnešnej dobe je až závideniahodné, ak sa niekto dožije dôchodkového veku. Ak je navyše ešte aj v tomto veku športovo aktívny, tak potom klobúk dolu! Medzi takýchto vitálnych dôchodcov bude od tohto leta patriť aj môj kolega zo špeciálnej základnej školy, **pán Peter Vrtalík.** Rodák zo Šaštína, vzorný učiteľ a otec troch detí, športovec telom i duchom a učiteľ nespočítateľného množstva učňov i žiakov. Samozrejme, že som sa s ním pred odchodom na tzv. zaslúžený odpočinok pozhovárala.

Začneme „BLESKOVKAMI“, alebo na úvod 10 Peťových naj...

1. *Tvoje najobľúbenejšie jedlo:* ryby všetkého druhu, napr. pečený pstruh na masle.
2. *Tvoj najobľúbenejší šport:* jednoznačne futbal.
3. *Tvoja najobľúbenejšia farba:* zelená je tráva, zelené auto, zelená príroda, voľnosť.
4. *Tvoje najobľúbenejšie zviera:* pes - kokrík Seňor.
5. *Tvoja najobľúbenejšia kniha:* Pištáčik od priateľa spisovateľa Dušana Dušeka.
6. *Tvoj najobľúbenejší herec alebo herečka:* Marián Labuda po osobnom stretnutí v Šaštíne pri futbalovej akcii a pri pohári dobrého vínka.
7. *Tvoj najobľúbenejší spevák alebo speváčka:* Miro Žbirka - spevák mojej generácie s peknými pesničkami.
8. *Tvoj najobľúbenejší koníček:* okrem športu domáce kutilstvo a technické práce všetkého druhu.
9. *Tvoja najlepšia vlastnosť :* čestnosť, svedomitosť, skromnosť - k tomu ma viedli a vychovávali moji rodičia.
10. *Tvoja najväčšia nerest alebo zlozvyk, ktorého by si sa rád zbavil:* pokiaľ sa mi niečo nevydarí, občas si zanadávam, trpím chorobou z povolania - dosť často rozkazujem a teraz nastal čas liečenia.
11. BONUS - *Tvoje najobľúbenejšie miesto na Zemi:* som lokálpatriot - Šaštín. No mojím druhým domovom je španielsky ostrov v Atlantiku Tenerife, kde momentálne žijú moje drahé deti. Cítim sa však všade dobre v spoločnosti serióznych, slušných a príjemných ľudí.

Môžeš prezradiť čitateľom niečo zo svojho súkromia?

Žijem od narodenia v Šaštíne. Som už vyše 35 rokov šťastne ženatý a spolu s manželkou Milkou sme vychovali tri deti. Najstarší Patrik pracuje ako autolakovník v Borskom Mikuláši. Je veľmi žiadaným odborníkom vo svojom fachu. Dcéra Katka žije už 9 rokov na ostrove Tenerife, kde pracuje na recepcii v Las Dalias, jednom z trustu hotelov spoločnosti Iberostar. Najmladší Janko je tiež na „Kanároch“. Pracuje tam jeden rok a vo voľnom čase hrá futbal ako prvý šaštínsky futbalista za španielsky futbalový klub CF FAŇABE.

Koľko rokov si odučil v ŠZŠ a predtým v SOU?

V ŠZŠ som odučil desať rokov. Učil som pracovné vyučovanie, ktoré patrí na tejto škole medzi najdôležitejšie predmety, ďalej fyziku a telesnú výchovu. Predtým bola moja učiteľská dráha spojená s 22-ročným pôsobením majstra odborného výcviku na Stredisku praktického vyučovania pri n. p. Slovenský hodváb v Senici, kde som vyučoval praktické vyučovanie. Práca učiteľa v obidvoch školských zariadeniach mi dala veľa do života, snažil som sa odovzdať svoje vedomosti a skúsenosti učňom i žiakom, pripraviť ich do života. Stretol som sa so skvelými pracovníkmi.

Na aký najkrajší zážitok z učiteľskej praxe si spomínaš najradšej a naopak, ktorý bol ten najhorší, či najsmutnejší?

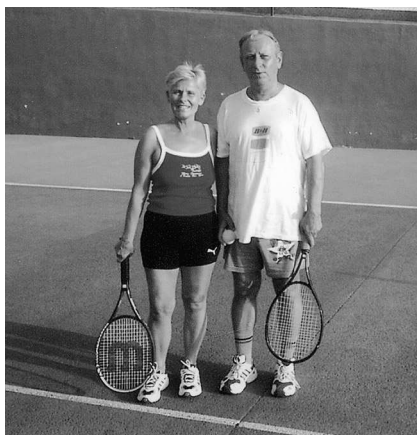
Tých pekných a radostných zážitkov počas môjho učiteľovania bolo veľmi veľa. Najradostnejšie a najkrajšie pre mňa boli vždy sviatočné chvíle v období Vianoc, keď sa bilancovalo, hodnotilo a odmeňovalo a spokojným deťom žiarili očká radosťou. Žiaľ, zažil som i veľmi smutné chvíle, ktoré patria tiež k životu, a to keď tragicky alebo po zákernej chorobe odišiel mladý človek. Tieto udalosti boli pre mňa, citlivého človeka, emotívne a nehanbil som sa ani za slzy, ktoré sa mi tisli do očí.

Vo voľnom čase si športovcom. Si členom TJ. Čo všetko zabezpečuješ?

Celý svoj voľný čas som obetoval svojmu koníčku - športu, najviac futbalu. Hrával som dlhé roky za Iskru a Slovan Šaštín, neskôr som pôsobil ako funkcionár a tréner. Hlavne počas trénerskej kariéry prichádzali výrazné úspechy pri práci s mladými ľuďmi, boli moji „zlatí chlapci“, ktorí mi i teraz inak nepovedia ako „tréner“. Nikdy na to nezabudnem a veľmi si to vážim. Momentálne som stále členom TJ, robím hlásateľa na majstrovských futbalových zápasoch, mám na starosti ubytovňu na štadióne, rád pomôžem radou i svojimi skúsenosťami.

Chystáš sa ubrať aj z týchto aktivít po odchode do dôchodku?

Pokiaľ budem schopný a potrebný, neodmietnem a rád budem naďalej pomáhať. Šport a hlavne futbal mi dali do života veľmi veľa. Okrem odreagovania sa pri samotnej hre ma naučil futbal disciplíne, spoznal som veľa priateľov, ktorým i touto cestou ďakujem za spoluprácu.

Ak to nie je tajomstvom, môžeš nám prezradiť tvoje plány na využívanie dní dôchodcu?

Určite sa vo voľných chvíľach nebudem nudiť. Stále budem športovať, rád si zahrám futbal, na dovolenkách tenis, plávanie. V zimnom období korčuľovanie a lyžovanie. Využívam pekné prostredie rekreačnej oblasti Gazárka na cykloturistiku, zber húb, vychádzky so psom. Rád mám cestovanie. Samozrejme budem „lietať“ na návštevy za svojimi vzdialenými deťmi. Taktiež práce okolo domu bude habadej. Cítim sa vo veľmi dobrej fyzickej kondícii, tá psychická mierne narušená sa dá pri týchto činnostiach hravo obnoviť. *(pokračovanie na str. 6)*

O jednom nenápadnom a šikovnom pánovi učiteľovi

(dokončenie zo str. 5)

Nemal by si záujem o členstvo v redakčnej rade Hlásnika a písať články so športovou tematikou?
Túto možnosť nevylučujem, som dopisovateľom do nášho mestského časopisu. Moje príspevky boli z pracovnej činnosti i množstva športových akcií. Vždy si rád Hlásnik prečítam a dozviem sa niečo nové. Prajem redakčnej rade veľa zdaru do ich práce, časopis veľmi skvalitnil, občania sa prostredníctvom neho môžu oprávnene posťažovať, vedieť pochváliť, dozvedieť sa zaujímavosti z histórie i súčasnosti.
Čo by si odkázal mladým a začínajúcim učiteľom na sklonku svojej kariéry?
Aby sa po skončení pedagogických štúdií nebáli nastúpiť na post učiteľa, ktorého práca i poslanie je v našej spoločnosti potrebná, veľmi dôležitá a nezastupiteľná. Samozrejme, že sa treba „obrniť“ veľkou trpezlivosťou pri práci s deťmi, ktorá je náročná, odovzdávať im svoje vedomosti, skúsenosti, byť ostatným vzorom, pomôcť im socializovať sa. Ja osobne verím, že postavenie a vážnosť postu učiteľa sa bude v našej spoločnosti neustále zlepšovať a bude jednou z hlavných priorít. Vážim si i tento rozhovor, ktorý bol pre mňa ďalším morálnym ohodnotením a ocenením.
Čo k tomu môžem ešte pridať na záver? Za celý pedagogický i nepedagogický kolektív ŠZŠ ti prajem veľa, veľa zdravia, aby si si ten dôchodkový vek dlho užíval v zdraví a po boku svojej sympatickej manželky Milky. Aby si sa dočkal šikovných a milujúcich vnúčatiek, pri ktorých budeš môcť využívať svoje nazbierané celoživotné učiteľské skúsenosti. A taktiež veľa krásnych zážitkov a úspechov pri športe.
PS: V zborovni nám budeš chýbať určite. Chlap je vždy ozdobou prefeminizovaných zborovní! Nebudeš však chýbať len ako chlap. Určite sa nám bude cnieť za tvojimi nenápadnými ale o to presnejšími a vtipnými poznámkami. Hovorí sa, že nikto z nás nie je nenahraditeľný. O tebe to asi platiť nebude. Ty si svojou šikovnosťou, zručnosťou, ochotou a trpezlivou prácou nasadil svojmu nástupcovi latku veľmi vysoko. Ak pôjdeš okolo našej školy, nezabudni sa zastaviť, alebo aspoň zapískaj a zamávaj svojim kolegom, ktorí ti za všetko touto cestou úprimne ďakujú. Ďakujem za rozhovor.

Za kolektív ŠZŠ
Mgr. Ľudka Machová

Každý z nás je závislý, neveríte?

V predchádzajúcich Hlásnikoch som písala už o viacerých závislostiach. O závislosti **od alkoholu, fajčenia, čokolády alebo kávy.** Najčastejšie sa spája závislosť s pojmom **droga.** Nepredstavujme si však len klasické drogy v striekačkách. Závislými môžeme byť od úplne obyčajných vecí a činností. Tým vyššie spomínaným závislostiam sa hovorí látkové závislosti. Poznáme však aj nelátkové. Je to napr. **patologické hráčstvo, závislosť od počítača, telefonovania, televízie, internetu, práce, nakupovania, ale aj sexu.** Zlákať nás môže **sekretárska** alebo **kultová činnosť,** pri ktorej ide o útok na city a nie na intelekt. Vo vzťahoch môže ísť o závislosť od **partnerov, rodičov alebo detí.**
Od čoho všetkého ste závislí vy? Čo všetko vás napadá, čítajúc tieto riadky? Závislosť od **peňazí, práce v záhradke, koníčkov - záľub, rodinných zvieracích miláčikov?** Bez čoho by ste ešte nedokázali existovať? Bez **novín, časopisov, vychádzok do prírody?** Závislí môžeme byť od **jedla** a vtedy sa už často hovorí o bulímii a anorexii. Občas v tlači nájdeme informácie o chorobných **zberačoch odpadkov** zo smetísk a kontajnerov. Ich každodenným cieľom je navláčenie čo najväčšieho množstva super-tovaru bez platenia. Na druhej strane zase niektoré ženy chorobne a stále **upratujú.** Spisovatelia podľahnú písaniu natoľko, že musia napísať každý deň aspoň jednu stranu - sú **závislí od písania.** Ak človek nezvláda každodennú záťaž a pomáha si liekmi, často prepadne **závislosti od liekov.**
Je toho veľa a záleží len na nás, do akej miery sa závislosti poddáme a dokážeme si ustrážiť tú správnu dennú dávku svojej „drogy“. Je lepšie ak je drogou nejaká zdraviu prospešná činnosť **(futbal a pod.)**. I keď sa zo žartu hovorí o ceste od športu k trvalej invalidite, radšej sa odreagovať takýmito príjemnými drogami.
V nasledujúcich číslach Hlásnika vám prinesiem informácie o drogách, ktoré mnohí za drogy ani nepokladajú. Začneme závislosťou od počítača a internetu, ktorá je dnes medzi deťmi veľmi „in“. Deti jej prepadnú často i z dôvodu pohodlnosti rodičov. Je jednoduchšie, ak tomu samozrejme nebránia rodinné financie, kúpiť dieťaťu počítač a zapojiť internet, než ho zobrať na prechádzku či za kultúrou. Ale viacej až nabudúce. Ponúknem vám i zopár rád, ako týmto závislostiam predchádzať.

Mgr. Ľudmila Machová

Modlitba otca

Ó, Pane, dopraj mi syna, ktorý bude
dosť silný nato, aby poznal, kedy je
slabý, a dosť odvážny na to, aby si priznal,
že vie mať strach. Takého, ktorý
bude hrdý a nezlomný napriek porážke,
láskavý a pokorný napriek víťazstvu.

Dopraj mi syna, ktorého srdce
bude na správnom mieste,
a bude poznať Teba i to, že poznať seba
je základným kameňom poznania.

Dopraj mi syna, ktorého srdce je čisté a cieľ vysoký,
syna, ktorý bude učiť najskôr samého seba,
kým začne učiť iných,
čo naučí sa smiať, no nikdy nebude plakať,
takého, ktorý zasiahne do budúcnosti,
no nezabudne na minulosť.

(generál Douglas MacArthur)

Tou básňou chcem pozdraviť v mene všetkých synov a dcér oteckov, tatinkov, tatkov, tatuškov či apuškov, ktorí oslávili 15. júna svoj sviatok - **Deň otcov.** Želáme im najmä pevné zdravie a veľa radosti v kruhu svojich rodín. Symbolická vďaka tam „hore“ patrí aj všetkým tým, ktorí už nie sú medzi nami. ĎAKUJEME VÁM.

Za všetkých Mgr. Ľudka Machová

Kto tam nebol, môže banovať!

Nie nadarmo sa hovorí, že je lepšie raz vidieť ako stokrát počuť. Platí to aj o veľkonočnej výstavke prác detí zo šaštínsko-strážskych škôl.

Mestský rozhlas počas niekoľkých dní pozýval všetkých občanov, nielen z nášho mesta, na výstavu do špeciálnej základnej školy v dňoch 18. a 19. marca 2008. Obdivovať ste mohli popri prácach detí aj práce pedagógov z MŠ v Šaštíne i v Strážach, takisto z obidvoch základných škôl, zo ZUŠ a ŠZŠ.

Vystavované práce boli ozaj nádherné. Ťažko by sme vyberali tie najkrajšie. Mohli by to byť napr. kraslice zdobené farbami na sklo, zajace z vrecoviny v kapustnej hlave, pestrofarebné húsenice z liesok na vajíčka, hniezda so zvieratkami z keramickej hmoty, kašírované maxi-kraslice, kolotoč či hojdačka s kraslicami v čiapkach, drevené výrobky, jarné venčeky, či rôzne iné ozdoby. Ťažko vymenovať všetky, nieto ešte vyberať najkrajšie. Každý jeden výrobok v sebe skrýval okrem skvelého nápadu aj kus trpezlivej práce.

Veľká vďaka patrí preto všetkým deťom, ktoré prispeli výrobkami na túto výstavku. Chcem však poďakovať aj všetkým pedagógom, ktorí takéto nádherné práce s deťmi vyrábajú.

V dnešnej modernej - tzv. konzumnej dobe nie je problém prísť do obchodu a za pár korún si nakúpiť jarné ozdoby od výmyslu sveta. Pedagógovia v našom meste pestujú u detí úctu k ľudovým tradíciám a trpezlivo ich učia tieto dekorácie vlastnoručne vyrobiť. Radosť z nich je potom oveľa-oveľa väčšia ako z tých kúpených. Ten pocit poznám z vlastnej skúsenosti. Tiež patrím medzi učiteľov - tvorivcov, ktorí robia svojimi prácami radosť nielen okoliu ale najmä sebe.

Čo si želať do budúcna? No určite to, aby sa nám podarilo v tejto začatej tradícii pokračovať. Možno prilákame na výstavku prác aj iné organizácie okrem škôl. Určite by sme chceli pripraviť výstavku- zbierku zdobených kraslíc z nášho mesta. Je predsa veľa šikovných ľudí, ktorí sa tejto záľube venujú a na budúci rok im radi poskytneme priestor na ich prezentáciu.

Za tú tohtoročnú výstavku krásnych jarných dekorácií ešte raz v mene organizujúcej školy srdečne ďakujem nielen všetkým vystavovateľom, ale i návštevníkom, ktorí si našli v predveľkonočnom zhone voľnú chvíľku a prišli si krásne práce detí pozrieť.

Už teraz sa teším na ďalšiu spoločnú akciu a všetkým pedagógom prajem veľa trpezlivosti, dobrých nápadov a najmä veľa šikovných a tvorivých žiakov.

Za kolektív ŠZŠ
Mgr. Ľudka Machová

Pišta, živio, živio, živio...

Dňa 16. júla 2008 oslávi významné životné jubileum - 60 rokov života **pán Štefan Ovečka.** Pišta, ako ho všetci familiárne voláme, je výraznou osobnosťou v kultúrno-spoločenskom a najmä športovom dianí v našom mestečku.

Pri tejto príležitosti mi nemožno nespomenúť stručné curriculum vitae (t.j. životopis) z jeho doteraz bohatého a plodného života.

Je rodákom zo Šaštína, vyrastal v skromných podmienkach. Rodičia z neho vychovali čestného, svedomitého a veľmi pracovitého človeka. Žije v spoločnom zväzku so starostlivou a skvelou manželkou Aničkou. Spolu vychovali dve deti, Paľka a Katku, ktoré majú už svoje vzorné rodinky. Teší sa zo štyroch vnúčat, má ich veľmi rád, sú skvostnou výkladnou skriňou ich doterajšieho spoločného rodinného života.

Okrem kvalitne odvedenej práce na pracovisku je vo voľnom čase jeho koníčkom a záľubou šport všetkého druhu, no najmä však futbal. Už od útleho veku naháňal kožené čudo po šaštínskych ihriskách, kde začal s aktívnym futbalom. Počas štúdií na Myjave hrával za tamojší ligový dorast. Odohral veľa zápasov v drese Iskry a neskoršieho Slovana Šaštín. Bol výborným brankárom, no nerobilo mu problémy obliecť si dres útočníka a strieľať góly. Kus kvalitnej práce odviedol ako dlhoročný funkcionár i tréner v šaštínskom futbale, organizoval a viedol stretnutia starých pánov, za ktorých hrával.

S Pištom možno debatovať o hocičom. Je vzdelaný, sčítaný a múdry človek. Viedol mestskú kroniku. Dnes zaznamenáva históriu i súčasnosť športu v športovej kronike. Jeho ručne písané plagáty na rôzne podujatia si nemožno nevšimnúť.

Je málo takýchto vzácnych ľudí, preto si ho i ja nesmierne vážim. Pripájam sa k veľmi početnému radu gratulantov a v mene výboru futbalového klubu Slovan Šaštín a redakčnej rady Hlásnika Ti, milý Pišta, želám do ďalších rokov života veľa šťastia, lásky a pohody v kruhu Tvojich najbližších i priateľov.

Pišta, zostaň i naďalej taký, aký si - hýriaci optimizmom a stále nenapodobiteľným humorom.

S úctou Tvoj priateľ Peter

Dôstojná oslava

Deň matiek si pripomenuli členovia ZŤP vo veľkej zasadačke MsÚ, ktorá takmer nestačila pre členov ZŤP, ktorí sa 15. mája zišli, aby oslávili svoje matky, staré a prastaré matky, krstné, proste všetky matky.

Prítomných pozdravil a zablahoželal im prednosta mestského úradu Ing. Radoslav Prstek. K dobrej nálade v programe vystúpili E. Ovečková, tanečno-spevácka skupina „Domky“, pesničkár a harmonikár, všetkým milý Rasťo Kalenský.

Poobedie bolo dojímavé a veselé, darčeky nedostali len ženy, ale z príležitosti „Dňa vtáctva“ i muži dostali „Sladké pokušenie“. Veď ich medzi sebou máme málo a bolo by bez nich smutno. Neúnavnému Rasťovi Kalenskému robila „tanečný doprovod“ naša členka Terka Augustínová. Jej tanečné kreácie boli vynikajúce, stálo by za uváženie, či by sa v ZŤP nemala vytvoriť „Lets’Dance“.

Elena Ovečková

Bioodpad náš každodenný

V minulom čísle sme vám sľúbili informácie o kompostovaní bioodpadu a jeho využití. Z materiálov Regionálnej rozvojovej agentúry sme pre vás vybrali tieto informácie.
Bioodpad tvorí až 45% z celkového množstva komunálneho odpadu. Ak je zmiešaný s ostatným odpadom, dochádza na skládkach k nekontrolovateľným reakciám. Vytvárajú sa skládkové plyny, ktorých hlavnou zložkou je metán. Jeho nebezpečnosť je v tom, že je vysoko výbušný, ale najmä je zodpovedný za rozširujúci sa problém skleníkového efektu a tým aj narastajúce globálne otepľovanie. Ak sa rozhodneme bioodpad spaľovať na záhradách, vytvoríme rakovinotvorný dym s oxidom uhoľnatým.
Najlepší a najstarší spôsob využitia bioodpadu je jeho kompostovanie (domáce, komunitné, komunálne). Kompostovaním sa dá ušetriť až polovica poplatkov za odvoz a likvidáciu odpadu. Ďalším prínosom je ušetrenie financií za nákup hnojív a pestovateľských substrátov. Tu je zoznam surovín, ktoré sú vhodné na kompostovanie v domácnosti: šupky a odrezky zo zeleniny, zvyšky ovocia, usadeniny z kávy, zvädnuté kytice, opotrebovaná zemina z kvetináčov, zvyšky vlny, vlasov, papier, v menšom množstve je použiteľný i drvený popol z pecí ma varená potrava, pokosená tráva, zvyšky zeleniny, opadané ovocie, zvädnuté rastlinné časti, odrezané časti vetiev a lístie. Nevhodné sú odpady z mäsa a rýb, lebo lákajú rôzne zvieratá.
Komunitné kompostovanie znamená kompostovanie bioodpadu a súčasné využívanie kompostu, ktoré vykonáva skupina ľudí v určitej lokalite s cieľom kompostovať vlastný bioodpad, ako aj bioodpad iných ľudí.
Komunálne kompostovanie znamená kompostovanie bioodpadu na centrálnych kompostovacích zariadeniach, ktoré vykonáva špacializovaná firma.
V ďalšom čísle Hlásnika vám prinesieme návod na výrobu domáceho kompostovacieho zásobníka a návod na domáce kompostovanie.

Spracovala Ľ.M.

Záhorák - prvý slovenský historik

V tomto roku je tomu už 270 rokov, čo uzrel svetlo sveta kňaz, bernolákovský spisovateľ a prvý slovenský historik **Juraj Papánek.** Narodil sa 1. apríla 1738 v susednej dedine Kuklove v zemianskej rodine. Hrdosť na zemiansky pôvod preniká jeho celoživotným dielom. Gymnázium navštevoval v Mikulove a absolvoval ho v Bratislave. Už ako gymnazista sa oboznámil s dielami českých a moravských historikov a predovšetkým s cyrilometodejskou a veľkomoravskou tradíciou. Filozofiu študoval v Budíne, právo v Jágri a teológiu v Pätikostolí. Ako kaplán pôsobil v Tolne a v Béli, od roku 1767 vo Vörösmarte a nakoniec ako farár v Oljase. Z uvedeného vidieť, že Papánek bol vysoko vzdelaný muž.
V roku 1780 vydal Juraj Papánek v Pätikostolí prvé slovenské dejiny pod názvom Historia gentis Slavae - De regno regibusquem Slavorum. Ohlas na túto jeho prácu prišiel k nám neskoro, i keď bol prijatý s veľkým uznaním. Hoci maďarská historiografia Papánkovo dielo kritizovala, hlavne v súvislosti so starobylosťou Slovákov v Uhorsku, predsa len bernolákovec Juraj Fándly knihu vydal v Trnave r. 1793 ako „Históriu Papánka, zretedelnejšiu doplnenú z Juraja Sklenára...“
Jednotlivé kapitoly Papánkových dejín sa zaoberajú dejinami starých slovenských kráľov, pôvodom názvu Slovák, pôvodom slovenskej reči, pomerne obšírne rozoberajú otázku rozlohy starého slovenského kráľovstva - Veľkomoravskej ríše. V ďalších kapitolách Papánek presviedča čitateľa, že sa Slováci kedysi nazývali Markomani a ďalej dokazuje, že zo slovenského národa pochádzajú aj Moravania, Česi, Rusnáci, Chorváti, Dalmatínci, Ilýri a iné národy. Zaujímavo sa Papánek rozpisuje o mravoch a náboženstve starých Slovákov, o ich pohanstve a počiatkoch kresťanstva medzi nimi. Zvláštnu pozornosť venuje Svätoplukovi, ktorého až idealizuje.
Staré kráľovstvo Slovákov, ktorého počiatky kladie Papánek až do 4. storočia pred Kristom sa podľa neho rozprestieralo od Labe po Hron a od Dunaja až po prameň Moravy, Odry a Visly.
Kresťanstvo sa medzi našimi predkami šírilo už v 3. až 4. storočí, no najväčšiu zásluhu prisudzuje cyrilometodejskej misii
Okrem Dejín slovenského národa je Papánek autorom tiež zemepisného spisu Geographica descriptio Comitatus Baranyensis a Tropaea belicosae victricis intrepidae generosaeque Germaniae Martis Cohortis.
Tento „vysoce učený slávny historik národu slovenského“ zomrel v Oljaseč 11. apríla 1802 vo veku 64 rokov.
S úctou a hrdosťou si teda spomeňme na nášho rodáka zo Záhoria - priekopníka slovenskej historiografie.

Mgr. František Havlíček

Policajný zbor - odpovede na otázky Hlásnika

1. Výtržnosti v meste Šaštín-Stráže od začiatku roka 2008 a ich objasnenosť.
Polícia zaevidovala v meste Šaštín-Stráže do začiatku tohto roka celkom 5 prípadov výtržností. Dve z nich boli kvalifikované ako prečin výtržníctva a v ostatných 3 prípadoch sa jednalo o spoločensky menej nebezpečné konanie, ktoré sme zadokumentovali ako priestupky.
2. Požiare v katastri mesta Šaštín-Stráže.
Obvodné oddelenie Policajného zboru Šaštín-Stráže zaevidovalo 3 požiare. Vo všetkých prípadoch išlo o lesné požiare menšieho rozsahu. V minulom roku sme nemali nahlásený ani jeden prípad. Počet zásahov hasičov môže byť vyšší. Polícia nie je privolaná ku všetkým prípadom.
3. Dopravné nehody, porušovanie dopravných predpisov v meste Šaštín-Stráže.
V meste Šaštín-Stráže privolali občania políciu k dopravným nehodám v 7 prípadoch. Pri nehodách sa 1 osoba ľahko zranila. V jednom prípade úradoval pri nehode aj alkohol. Hmotné škody pri nehodách boli odhadnuté do výšky 665 tisíc korún. Vlani sme zaevidovali 11 nehôd bez zranenia. V dvoch prípadoch policajti zistili účastníkom nehody alkohol. Hmotné škody boli v minulom roku približne o 200 tisíc nižšie ako v tomto roku.

Otázky: Jana Labašová
Odpovede: Mária Linkešová, oddelenie komunikácie a prevencie KR PZ v Trnave.

Naša rodáčka, sr. Lívia

Dcéry Márie Pomocnice na Slovensku - rehoľný inštitút, ktorý pôsobí v 80 krajinách sveta. Na Slovensku má cez 80 sestier a jednou z nich je i **Lívia Škrabáková zo Šaštína.** Tu je pre ňu pár otázok a jej odpovede:

1. Čo to pre teba znamená?
Radosť, že patrím Bohu a môžem sa aspoň trocha podieľať na dobre, ktoré robí pre každého.
Milosť, že patrím do veľkej saleziánskej rodiny, ktorá šíri don Boscov výchovný systém po celom svete.
Nádej, že neurobím Panne Márii hanbu, keďže som Dcéra Márie Pomocnice (oficiálny názov nášho inštitútu) a dokážem ako ona hovoriť Bohu áno.

2. Kedy si spoznala, že toto je tvoja cesta?
Poznala som veľa sympatických chlapcov. Brala som ako samozrejmosť, že sa vydám. No istota nebola..., hľadala som a pomohlo mi pri tom veľa dobrých ľudí. Rozhodujúci, resp. dosť silný bol pre mňa príchod saleziánov a ich aktivity v prospech mladých. Pravdaže, potom bolo ešte treba vybojovať nejaké „veci" v sebe aj okolo seba☺.

3. Kde teraz pôsobíš a ako vyzerá tvoj každodenný život?
Momentálne pôsobím v krásnom oravskom prostredí, konkrétne v Dolnom Kubíne. V komunite je nás šesť sestier... Máme tu stredisko pre mladých, ktorí k nám chodia zahrať sa do oratka a na stretká. Učíme náboženstvo na troch základných školách, jedna sestra učí matematiku a jedna pracuje v kancelárii na fare. S jednou sestrou z komunity mám na starosti detský zbor, ďalšie sú zapojené do pastorácie povolaní na celoslovenskej úrovni, školy pre animátorov a iné. Keďže tu nie sú saleziáni, spolupracujeme s miestnymi kňazmi na niektorých farských aktivitách (napr. duchovné obnovy).

4. Máš svoj vzor v tom, čo robíš?
Ja mám tých vzorov troška viac... V nebi je to hádam najviac don Bosco a Mária Troncatti (naša sestra misionárka), no a z tých žijúcich sú to mnohí, ktorých mi Pán posiečla do cesty - asi každý v niečom inom.

5. Pohľad na dnešnú mládež očami saleziánky?
Hladní po láske, pochopení... Hľadajú zmysel života, partiu, uspokojenie... vlastne túžiaci po Bohu, len o tom mnohí nevedia.

6. Podelíš sa s nami o nejaký zážitok?
Nedávno som bežala na autobus a cestou som stretla skupinku dievčat. Udivene na mňa zízali (asi tak často nevidia ozlomkrky bežať rehoľnú sestru☺) a tak som im zakričala, nech sa pomodlia, aby som ho stihla. Všetko dobre dopadlo. Neskôr som sa dozvedela, že ich modlitba znela: „Pán Božko, prosím Ťa, daj aby pani betmenka ten autobus stihla". Také drobné situácie zažívam často a učia ma vedieť sa smiať zo seba a hľadať v každom mladom dobro.

7. Slovo saleziánky na záver...
Osobne považujem za veľkú milosť, že som zo Šaštína. Panna Mária tu pre mňa urobila svoje! Prajem všetkým, ktorým sa tieto riadky dostanú do rúk, to čo často opakoval don Bosco : „Dôverujte Panne Márii a vo svojom živote uvidíte, čo sú zázraky."

S.Suchá

Keď boli Turci v Senici

Naše okresné mesto prišlo na vrchol svojej slávy za čias farára - superintendanta Daniela Dubraviusa, ktorý posvätil v Senici 22. mája 1647 osem kandidátov na kňazský stav. V tom čase boli senickými richtármi Ján Orešanský, Matej Remenár, Ján Marcalych, Eliáš Bohuš, Ján Radvanský a Václav Hanzlíček. A stalo sa to práve za richtárovania Hanzlíčka, keď dňa 4. septembra 1663 prepadli Senicu divoké turecké hordy, ktoré ju vyrabovali a vypálili. Zo strachu pred Turkami sa obyvatelia rozutekali do blízkych hôr a na hrad Branč. Mnohých obyvateľov Turci zajali a medzi nimi aj senického kňaza Štefana Pilárika (1615 - 1693), ktorý svoje zajatie opísal v básni Sorsw Pilarikiana - Los Pilárika Štěpána. Turci utekajúceho Pilárika dohonili na kunovskom moste a zajali ho spolu i s dvomi dcérami Pappovými, Juditu Maňákovú a ďalších. Zavliekli ich do tábora na jablonických kopaniciach a na druhý deň odišli so zajatcami do tábora pri Hlohovci.

„Blízko od Senice města,
Kudy do Kunova cesta,
Na mne padli nemilostní
A štěkali co psi besní,
Hrozným křikem handakajíc,
Hrúzy, strachu dodávajíc.
Měli natažené kuše,
V rukú blyskavé paloše,
Kterými mne v šiji bili,
Jak jen mohli ze vší síly."

O niekoľko dní Turci predali Pilárika valašskému vojvodcovi Vulkulimu za 50 toliarov. Potom valašské vojská odtiahli za turecko - tatárskymi hordami k Novým Zámkom, kde bol Pilárik svedkom dobytia novozámockej pevnosti. Raz v noci Pilárikovi dopomohol k úteku valašský veľmož Konštantín. A tak sa podarilo Pilárikovi stretnúť po dvojmesačnom zajatí so svojou rodinou na hrade Branč.
Turci spustošili nielen Senicu, ale zašli až na Myjavu a veľmi si od nich vytrpela Turá Lúka a iné obce. V r. 1664 dal František Nyári v Senici odliať pre Turolúčanov zvon s týmto nápisom: „Zvon tento k Boží slávě v Senici vzdelán Turopolské cirkvi leta památneho od porodu panenského 1666. Nyári Sándor Marie."

Mgr. František Havlíček -
Pramene Senický denník, Život a dielo Štefana Pilárika

Nebeská obloha v lete

Čakajú nás horúce dni a príjemné teplé večery, ktoré viacerí milovníci astronómie strávia pri pozorovaní večernej oblohy, ktoré môže byť poučné ale i romantické. Na našej najbližšej životodárnej hviezde - Slnku - môžeme občas ďalekohľadom so silnými clonami alebo voľným okom cez zváračské alebo zadymené sklo možno pozorovať niekoľko tmavých škvŕn, ktoré sú miestami nižšej povrchovej teploty na slnku (4000°C až 5000°C). Zatiaľ čo väčšina slnečného povrchu má teplotu okolo 6000°C a tak môžeme sami sa presvedčiť, že Slnko nie je také absolútne čisté, ako niektorí hovoria. V súčasnosti uvedeným ďalekohľadom nie sú vidieť na Slnku škvrny.

Slnko vychádza1. júna o 4 hod. a 44 min., svitať začne medzi 3,08 až 4,08 min. Najkratšie noci budú 19. a 20. júna, kedy Slnko vychádza už 4. hod. a 50. min a zapadá až o 21. hod a 13. min., teda noc trvá iba 7 hodín a 37 minút a deň bude najdlhší v roku až 16 hodín a 23 minút. Svitať však začne už pred štvrť na päť a súmrak skončí až po 22 hod. a 8 min., kedy nastáva úplná tma, lebo aj mesiac vychádza 19. júna až o 22.52 hod. a 20. júna o 23.16 hod. Ráno bude svietiť na západnej strane oblohy v tvare písmena D, lebo sa blíži k novu 8. júla, kedy v noci nebude vidieť (je pred slnkom). 4. júla vychádza o 6.13 hod. a zapadá o 22.26 hod. teda krátko po slnku, ktoré zapadá o 21.11 hod., teda o hodinu a štvrť. To stačí, aby sme mesiac videli ako veľmi tenký kosáčik nad západným obzorom, čo býva najkrajším pohľadom na zapadajúci mesiac. Teda od štvrť na desať do 22.18 hod. pozorujeme tenký mesiačik, ak nebudú mraky na západnej oblohe, budeme mať veľmi pekný pohľad.

Pripomeniem, že Slnko dňa 21. júna o 01. hod. a 59. minúte vstupuje do znamenia Raka a nastáva astronomické leto. Zaujímavé je, že v tomto čase je Zem od Slnka najďalej, až 152,100.000 km. V zime je Zem najbližšie k Slnku. Teda od vzdialenosti Zeme od Slnka prakticky nezáleží či bude teplejšie alebo chladnejšie, ale od sklonu zemskej osi vzhľadom na rovinu obehu Zeme okolo Slnka. 21. júna je os Zeme najmenej odklonená od kolmice na rovinu obehu Zeme od Slnka. V oblastiach, kde prechádza obratník Raka (napr. Alžírsko, Egypt, Líbia) Slnko na poludnie svieti úplne kolmo na Zem, je priamo nad hlavou pozorovateľa a prirodzene aj poriadne páli. Tak ak náhodou budete na dovolenke práve 21.6. v Egypte, pozrite sa na poludnie na Slnko, bude kolmo nad vami a nebudete mať tieň.

Východ a západ Slnka v nastávajúcich mesiacoch

Deň	SLNKO		MESIAC		VENUŠA		MARS		JUPITER		SATURN	
Dátum	Východ	Západ	V	Z	V	Z	V	Z	V	Z	V	Z
1.júna	4,48	20,43	2,42	18,20	4,45	20,59	9,35	23,54	23,32	8,31	11,32	1,40
21.júna	4,43	21,05	23,08	5,55	4,14	21,31	9,22	23,34	22,10	6,26	10,17	0,18
1.júla	4,57	21,04	2,20	20,05	5,10	21,30	9,17	23,24	21,23	5,52	9,08	23,38
1.aug.	5,22	20,34	5,01	20,41	21,22	6,37	9,02	22,08	19,22	1,11	8,38	22,20
1.sept.	6,07	19,35	8,00	10,50	8,11	20,22	8,53	20,34	18,17	0,32	8,02	21,48

Niektoré významnejšie úkazy v nasledujúcich mesiacoch:

3. júna, 22.00 hod. - Mesiac v nove O

6. júna, 14.00 hod. - Mesiac v konjunkcii s Polixom (Polux asi 5° hore)

8. júna, 4.00 hod. - Mars v konjukcii s Mesiacom (Mars 2° hore)

9. júna, 6.00 hod. - Venuša v hornej konj. so Slnkom, Saturn v hornej konj. s Mesiacom.

10. júna, 17.00 hod. - Mesiac v I. štvrti - D

18. júna, 19.00 hod. - Mesiac v úplnku ●

20. júna, 15.00 hod. - Jupiter 3° nad Mesiacom

26. júna, 14.00 hod - Mesiac v poslednej štvrti C

1. júla, 6.00 hod. - Mars v konj. s Regulom, Regulos 5° dole

3. júla, 4.00 hod. - Mesiac v Nove O

4. júla, 10.00 hod. - Zem je v odslní, je najďalej od Slnka, až 152 mil. km.

6. júla, 13.00 hod. - Regulus 2° nad Mesiacom

6. júla, 21.00 hod. - Mars bude asi 4° nad Mesiacom

7. júla, 1.00 hod. - Saturn bude asi 4,5° nad Mesiacom

10. júla, 7.00 hod. - Mesiac bude v prevej štvrti D

10. júla, 20.00 hod. - veľká hviezda Spíka bude 4° nad Mesiacom

11. júla, 8.00 hod. - Mars bude vo veľmi tesnej konjunkcii so Saturnom, budú od seba asi 1°

17. júla, 14.00 hod. - Jupiter bude asi 3° nad Mesiacom

18. júla, 10.00 hod. - Mesiac bude v úplnku ●

25. júla, 21.00 hod. - Mesiac bude v poslednej štvrti C

28. júla, 13.00 hod. - Mesiac bude v konjunkcii s Aldebaranom, asi 10° pod Mesiacom

31. júla, 10.00 hod. - Pollux bude asi 5° nad Mesiacom

1. augusta, 10.00 - Mesiac v Nove - O (nebude ho vidieť, lebo bude pred Slnkom)

2. aug. , 18.00 hod. - Venuša bude 3° nad Mesiacom

3. aug., 16.00 hod. - Saturn bude 5° nad Mesiacom

4. aug., 14.00 hod. - Mars bude 5° nad Mesiacom

8. aug., 22.00 hod. - Mesiac bude v prvej štvrti D

10. aug., 22.00 hod. - Antar bude 1° nad Mesiacom (tesná konjunkcia)

12.aug., 12.00 hod. - bude maximum meteorického roja Perseid , ale i v noci bude lietať najviac meteórov tohto roja a budú vychádzať akoby so súhviezda Persea (radiant), ale pozorovanie bude rušiť mesačný svit, takže uvidíme len väčšie meteóry

13.aug., 15.00 hod., - Jupiter bude asi 3,5° nad Mesiacom, ale večer ho bude vidieť asi 5° od Mesiaca

16. aug., 23.00 hod. - Mesiac bude v úplnku a bude možné pozorovať čiastočné zatmenie Mesiaca. Podrobné údaje uverejníme v nasledujúcom čísle Hlásnika.

24. aug., 2.00 hod - Mesiac bude v poslednej štvrti C

30. aug., 22.00 hod - Mesiac bude v Nove O

Prajem vám veľa teplých i romantických večerov pri pozorovaní krásnej letnej večernej oblohy. Svoje zážitky nám môžete napísať do budúceho Hlásnika. Najlepší zážitok vyjadrení vami písomne a doručený do 20. augusta uverejníme a oceníme vecnou cenou.

RNDr. Jozef Karas

„Kulturák“ nabitý - po koľký už raz?

(Článok uverejňujeme ešte raz, lebo v minulom čísle technickou chybou jeho druhá časť vypadla. Autorke sa týmto ospravedlňujeme.)

Fašiang bol krátky, ale veselý. Ukončili ho už tradične turci, pre radosť celej dediny. Fašiangová zábava bola vraj vydarená, už dávno nebol kultúrny dom taký plný.

V myšlienkach sa vraciam do čias môjho detstva, keď sa kultúrny dom staval. Stavalo sa brigádne, svojpomocne, väčšinou futbalisti. Stavba sa vliekla, mladým sa to už zdalo večnosť. Pamätám si, ako sa moja teta zhovárala so svojou kamarátkou - Rómkou. „Ná, Marišenko moja, poviedz mi, kedy ten kulturák konečne dokončá? Ja si myslím, že my tam už tancovat nebudeme. Tam sa budú vyzvŕcat už enem naší predkové.“ No predsa ho dokončili a nie jedna generácia tam odtancovala svoju mladosť.

Veľmi dobre si pamätám, keď bolo v dedine družstvo. Ľudia sa síce nadreli, ale popri drine sa vedeli i zabaviť, urobiť žarty jeden z druhého, dokonca i miestny rozhlas použili k zábave celej dediny. Do rozhlasu hlásieval všetkým dobre známy Šánek Blažík, bývalý bubeník,človek samý humor. Keďže sa hlásievali i oznamy týkajúce sa družstva a družtevníkov, funkcionári mu dali titul „poľnohospodársky referent“. Predseda i skupinár, boli hudobníci - dychovkári, náchylní vyviesť kadejakú „lotrovinu“, dali Šánkovi prečítať rôzne oznamy vyvolávajúce záchvaty smiechu. Napríklad : „... pokračuje sa v jednotení cvikle pri Alojzkovi. Ženy, keré sa „odbavili“ v cvikle nech dojdú na Ferblúvku, čeká ich tam predseda. Pokračujem, v hlásení. Blíži sa veliká búrka. Poľnohospodársky referent nech si vezme hrable a ide mračna rozháňat na Hrebeň.“ Šánek sa zarazil v čítaní a zahlásil do rozhlasu: „Anciáša jeho, šak to sem já“.

Inokedy bolo počuť z rozhlasu básničku:

„Idú z pola družstevníci,
idú plačúci.
Za nima predseda
ide spívajúci.
Nebojte sa ludé,
šak to nejak bude.
Dvje kila pšeničky,
na jednotku bude.“

(Neuverejnená časť)

V tých časoch začínali v obci pracovať i komunálne služby. I bolo počuť z rozhlasu: „Komunálne služby obce Šaštínske Stráže oznamujú svojim zákazníkom, že pre naše ženy vymysleli zvláštnu tehlovú farbu na úpravu pleti a elektrickú šmirglovku na úpravu obočá.“

Nuž a takýchto oznamov bolo veľa. Nikto sa neurazil, nikto nikoho neudal a nestíhal. Zostali už len spomienky. Pravda strýčku Frenko?

Možno si myslíte, že družstevníkom sa po ťažkej práci už nechcelo zabávať? Veľký omyl! Pamätám si, keď bývali v družstve doplatky. Vtedy sa vedeli „rozparádiť“. Kaderníctvo pri kultúrnom dome bolo obsadené od rána do večera, okrášlené ženy so „strojovými trvalými“ vyberali ktoré pančuchy sú najtenšie, tie staršie si dali „flórky“ a tie mladšie „nylonky“ alebo kto mal rodinu v Amerike „pavučinky“, pokiaľ možno s páskom. Na nohy ručne šité „maďarky“ a na hlavu ručníky, kašmírky s tureckými vzormi, tie najkrajšie, ktoré mali. Chlapi vyholení, čerstvo ostrihaní, v bielunkých vyžehlených košeliach tancovali s tou svojou na obidve strany. V novom kulturáku ich čakali prestreté stoly, hudba dychovka alebo „Rytmus 55“ a zábava sa mohla začať.

My, deti sme si dali pod okná kvádre a pozorovali sme bujarú zábavu, dokiaľ nás rodičia neporozháňali. Nuž a svoju mladosť sme tam pretancovali i my. Pamätám si, mala som 18 rokov, bol prvý učiteľský ples a my, asi 5 párov, sme zahajovali predtancovaním ples. Nacvičila nás pani učiteľka Margita Bakičová. Bolo to nádherné a všetci na to dodnes spomíname. No a takých spomienok na kulturák má asi každý. Nevadili nám ani veľké, často dýmiacie kachle v rohu a druhé na javisku. Veru, málokto sedel, každý sa bral do tanca, aby sa zohrial. Nuž, ale už som sa priveľa rozpísala, v podstate som len chcela povedať, že fašiangová zábava bol výborná a chlapci - turci boli šikovní.

Elena Ovečková

Kultúrny život v Šaštíne - ohlas na článok

Nakoľko som stálym čitateľom spravodaja mestského úradu „Hlásnik“ a tiež som si pozorne prečítal i posledné vydanie, v ktorom ma okrem iného zaujal článok „Kultúrny život v Šaštíne - nazretie do histórie“. Článok je výstižný a pravdivý, no však autor článku neuviedol správne, že o dobudovanie amfiteátru sa pričinil p. Hrnčiar. Najprv som nemal v úmysle reagovať na túto skutočnosť, no však po mnohých upozorneniach vtedajších poslancov NV a najmä občanov, chcem informovať ako a kto prírodný amfiteáter dobudoval. Sám autor uvádza, že v Šaštíne bolo kino, ktoré bolo dobre navštevované a to nielen občanmi Šaštína a Stráží, ale aj občanmi okolitých obcí. Keďže bývalé kino „Mier", ktoré si starší občania pamätajú pod názvom „Bradlo" už nevyhovovalo podmienkam, bolo z technických príčin zatvorené. Pretože spravovanie kina patrilo priamo vtedajšiemu národnému výboru, zamýšľali sme sa nad tým, ako uspokojiť občanov a obnoviť premietanie filmov.

Výstavba nového stáleho kina, prípadná rekonštrukcia starého, bola finančne náročná, z toho dôvodu sme sa rozhodli, prebudovať existujúci amfiteáter na prírodné širokouhlé kino s tým, že toto bude slúžiť aj kultúrnym a spoločenským podujatiam. S rekonštrukciou sme začali v roku 1984 v mesiaci apríl a koncom augusta toho istého roku začalo toto kultúrne zariadenie slúžiť svojmu účelu. Z uvedeného vidieť, že výstavba tohto zariadenia trvala len veľmi krátky čas i keď pri jej zabezpečovaní bolo mnoho problémov najmä pri zabezpečovaní finančných prostriedkov, ktorých čiastka na vtedajšie pomery bola značne vysoká. Jedným z najväčších problémov bolo zabezpečenie premietacích prístrojov, pretože ich dodacia lehota bola tri roky. A práve tu by som chcel uviesť, že pri zabezpečovaní premietacej techniky nám bol najviac nápomocný pán Dr. František Karas, ktorý v tom čase pracoval na ministerstve kultúry ako riaditeľ oddelenia. Tiež vďaka pochopeniu mnohých občanov a poslancov nášho mesta, ktorí pri výstavbe vynaložili mnoho úsilia preto, aby mohol amfiteáter slúžiť svojmu účelu. Okrem premietania filmov sa tu konali vystúpenia rôznych súborov a umelcov.

Záverom by som chcel uviesť, že meno výborného herca, komika a šéfkuchára v kláštore bolo „pán Lovecký" a nie ako bolo napísané p. Lehotský. Okrem toho, že bol výborný herec a komik bol vynikajúci človek. Môžem to tvrdiť preto, že som ho osobne veľmi dobre poznal a tiež s ním hral aj divadlo.

A. Násada

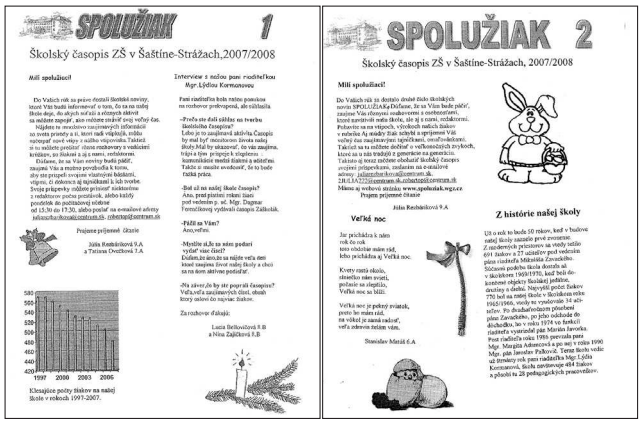
Zo života našej školy

Z práce koordinátora prevencie drogovej závislosti

Už štvrtý rok pracuje na ZŠ v Šaštíne - Strážach v 1.- 9. roč. ako koordinátor prevencie drogovej závislosti Mgr. Dagmar Poláčková.
Monitoruje, koordinuje a metodicky usmerňuje preventívnu protidrogovú výchovu a informačnú činnosť pedagogických pracovníkov školy. Z jej bohatej celoročnej činnosti spomeniem iba niekoľko aktivít.
V environmentálnej oblasti sme sa zúčastnili súťaží v projekte ZELENÁ ŠKOLA. Ďalej sme sa zapojili do 3. ročníka celoslovenskej vedomostnej korešpondenčnej súťaže ENVIROOTÁZNIKY, kde žiaci 8. ročníka Lucia Popovičová, Jana Skokánková, Róbert Poláček, Adrián Stanek a žiačka 9. roč. Júlia Rezbáriková získali pre školu čestné uznanie.
Ocenené boli aj výtvarné práce zaslané do súťaže ZELENÝ SVET.
K hodnotným akciám patrila aj verejná zbierka venovaná DŇU NARCISOV.
Uskutočnila sa v piatok 11.4.2008 v spolupráci s Gymnáziom v Senici. Malé kvietky nádeje – žlté narcisy sa v priebehu dňa ocitli na hrudiach všetkých dobrovoľných prispievateľov. Naša zbierka dosiahla čiastku 7.827,- Sk. Veríme, že pomôže onkologickým pacientom v boji proti rakovine.
V priebehu celého roka žiaci I. stupňa v spolupráci Pedagogicko-psychologickou poradňou v Senici pracovali na programe Dobrodružné príbehy o detskej duši a žiaci II. stupňa na projekte „Správne dievča, správny chlapec".
Okrem toho sme využili bohatú ponuku besied a prednášok venovaných problematike drog, ktoré ponúka Policajný zbor v Holíči a CVČ Beťárik.

Z činnosti žiackeho parlamentu ZŠ Šaštín-Stráže

Už niekoľko rokov pracuje na našej škole žiacky parlament. V tomto školskom roku má 40 členov. Vedenie parlamentu pracuje v zložení : Róbert Poláček z 8.B, Patrícia Fábiková z 8.A a Aneta Žáková zo 4.A triedy.
Žiacky parlament zastupuje všetkých žiakov školy, všíma si ich úspechy a správanie, prichádza s návrhmi a podnetmi na organizovanie rôznych akcií a súťaží. V tomto školskom roku bol iniciátorom týchto akcií:
5. decembra - **Mikuláš** s anjelmi a čertami navštívili všetky triedy a rozdávali sladkosti, z čoho mali veľkú radosť najmä mladší žiaci.
Na školských **predvianočných trhoch** parlament vyhodnotil najkrajšie predajné stánky jednotlivých tried. Deti tu predávali vianočné ozdoby, adventné vence, svietniky, kaktusy a hračky. Výťažok sa použil na Vianočný koncert a na charitu.
Vydarenými akciami parlamentu boli **Valentínska diskotéka a Detský maškarný ples.** Tu si žiaci nielen zatancovali, ale aj zasúťažili.
Pri príležitosti **Dňa zeme** parlament pripravil reláciu do školského rozhlasu a vyzval všetkých žiakov, aby sa zapojili do úpravy areálu školy. Pod vedením vyučujúcich žiaci vysádzali stromčeky a kvety. Mladší žiaci zbierali odpadky v rekreačnej oblasti Gazárka.
Pre mladších žiakov parlament zorganizoval **Výmennú burzu** servítkov, nálepiek, pohľadníc. Tu si žiaci zamieňali predmety a tiež sa pochválili so svojimi zbierkami.
Členovia parlamentu dbajú aj na dodržiavanie čistoty a úpravy tried. Na priebeh celoročnej súťaže **o najkrajšiu triedu** dohliada Martin Kostelný zo 7.C triedy. Katarína Polláková zo 7.A a Gabriela Matulová zo 6.A boli zodpovedné za spravodlivý **priebeh súťaží:** O najkrajšiu dyňu, O najkrajšiu jesennú výzdobu triedy a O najkrajšiu jarnú výzdobu triedy. Členky Kristína Smoláková a Dominika Štetinová zo 4.B kontrolujú, či majú všetci **zamknuté šatne,** aby sa predišlo zbytočným krádežiam.
Parlament si na svoje zasadania pozýva aj **žiakov s problémovým správaním,** aby si uvedomili, ako ubližujú ostatným spolužiakom. O rôznych činnostiach, súťažiach a úspechoch parlament informuje v školskom časopise **SPOLUŽIAK,** ktorého šéfredaktorkou je Júlia Rezbáriková z 9.A. Doteraz vydali dve čísla a v júni sa chystá ďalšie.
Pri príležitosti **MDD** parlament pripravil diskotéku s programom a rôznymi súťažami.

SPOLUŽIAK 1
Školský časopis ZŠ v Šaštíne-Strážach,2007/2008
Milí spolužiaci!
Interview s našou pani riaditeľkou Mgr. Ľudou Kormanovou
Prajem príjemné čítanie
Júlia Rezbáriková 9.A a Tatiana Ovečková 7.A
Klesajúce počty žiakov na našej škole v rokoch 1997-2007.
1997 2000 2003 2006
Za redaktorov ďakujú: Lucia Bellušová 8.B a Nina Zajíčková 8.B

SPOLUŽIAK 2
Školský časopis ZŠ v Šaštíne-Strážach, 2007/2008
Milí spolužiaci!
Prajem príjemné čítanie
Júlia Rezbáriková 9.A
Veľká noc
Z histórie našej školy
Stanislav Mráz 6.A

Z týchto aktivít vidno, že aj medzi dnešnými mladými ľuďmi sa nájde veľa takých, ktorí svoj voľný čas trávia užitočne a svojou prácou pomáhajú aj ostatným spríjemniť ich voľné chvíle.

Mgr. Klaudia Kubinová

Máte problém s cudzím jazykom?

Neviete ako nato ? Poradili by sme vám, žiaci ak ste prišli 28.mája 2008 na našu základnú školu a neverili by ste vlastným ušiam!
Angličtina v speve, tanci i prednese, veselo aj smutne, jedným hlasom i viachlasne.
Nie - neprišla návšteva z Anglicka - to sa len 77 detí zo siedmich škôl nášho okresu (samozrejme i z tej našej) stretlo na 9. ročníku okresnej súťaže v anglickom jazyku - Shakespeare v nás.
Deti súťažili v recitácii, speve, vlastnej tvorbe, predstavili sa jednotlivci i kolektívy. Verte mi, že ich výkony boli a sú z roka na rok lepšie, ich angličtina dokonalejšia. Mnohí by sme im určite závideli.
Toto podujatie sa zrodilo zo spolupráce p. Mgr. Boženy Balgovej a CVČ p. Ivety Szökeovej.
Ich každoročnú namáhavú prácu s prípravou súťaže odmenili deti svojimi výkonmi. Čo viac si pedagóg môže priať?
Takže neváhajte ani vy, začať môžete v každom veku a možno práve nejakou veselou pesničkou.

Mgr. Jana Kormanová

Prvácka pasovačka

V tomto školskom roku sme už tradične na našej škole pripravili pre žiakov prvých ročníkov prvácku pasovačku. Žiaci prvých tried ukázali, čo všetko vedia zo slovenského jazyka a matematiky. Keďže boli naozaj veľmi šikovní, pani riaditeľka Mgr. Lýdia Kormanová ich pasovala na právoplatných prvákov ZŠ. Žiaci dostali medaily, sladkosti a diplomy. Celý program spestrili spevom a tancom členovia divadelného krúžku pod vedením p. zástupkyne Mgr. Marty Komorníkovej a p.učiteľky Emílie Kadlečíkovej . Svojim kamarátom, ktorí sa cítili ako v rozprávke zaspievali piesne žiaci 2.A triedy. Na záver všetkým zaspievala finalistka superstar Katka Smolinská.
Pasovačku na vlastnej koži pocítia aj budúcoroční prváci. Tentokrát však nebudeme v budove školy, ale p. riaditeľka bude prvákov pasovať v krásnom prostredí hradu Červený kameň, kam sa všetci vydáme. Ste zvedaví? Nebuďte a pridajte sa k nám. Uvidíte nielen nových prvákov, ale i kus slovenskej minulosti.

Mgr. Iveta Ryčovská

Otvorená hodina

Dôležitou formou spolupráce medzi učiteľom, rodičom a samotnými žiakmi je otvorená hodina. Preto už niekoľko rokov organizujem 3 - 4 krát v školskom roku otvorenú hodinu. Rodičia majú možnosť pozorovať svoje dieťa priamo v akcii. Poznajú prácu učiteľa na vyučovaní. V tomto školskom roku sme zatiaľ v 2.A triede zorganizovali dve otvorené hodiny.

Prvá bola v októbri. Na nej rodičia zistili, čo všetko si deti pamätajú z prvého ročníka, čo všetko ich čaká a ktorému predmetu by mali doma pri domácej príprave venovať viac pozornosti.
Druhá otvorená hodina bola v decembri v čase, keď sme sa všetci tešili na Vianoce. Preto deti okrem svojich vedomostí pripravili pre rodičov kultúrny program a vlastnoručne upečené vianočné koláčiky.
Tretia otvorená hodine je ešte pred nami. Na nej by sme chceli rodičom ukázať prvky daltonského vyučovania.
No a ako zavŕšime vzájomnú spoluprácu v tomto školskom roku? Ako inak? Predsa spoločnou opekačkou v rekreačnej oblasti Gazárka. Príďte, pochutnáte si a zabavíte sa spolu s nami.

Mgr. Iveta Ryčovská

Ako sme oslávili MDD

1. stupeň ZŠ - Deň plný kúziel

Pamätáte sa na minuloročné oslavy MDD? Verím, že áno. Veď kto by mohol zabudnúť na celodenný maratón rozprávok, súťaží, množstvo darčekov a sladkostí. I v tomto školskom roku sme sa rozhodli, že tohtoročný deň s veľkým D oslávime ako ináč, maratónom.
Tentokrát však mal názov Deň plný kúziel a uskutočnil sa 30.5.2008.
Deti tento deň strávili vo vlastnoručne vyrobených maskách. Celý program bol riešený tak, že si tam každý našiel niečo zaujímavé pre seba. Zábavu odštartovala magická show profesionálneho iluzionistu známeho pod menom Waldiny. Do programu prispeli aj deti zo ŠKD, ktoré nás zasvätili do tajov kúziel.
Deti z 1.B triedy nám zasa ukázali, akí sú šikovní tanečníci. Do pravého poludnia si potom ť všetci účastníci našli ukrytý poklad. Ak boli úspešní a poklad podľa pripravenej mapy nášho mesta našli, určite si pomaškrtili na sladkostiach.
Je jasné, že takto náročný program všetkých unavil a tak druhá polovica osláv MDD pokračovala po menšom oddychu v popoludňajších hodinách malou olympiádou. Deti si zasúťažili v netradičných disciplínach.
Pre všetkých sa potom rozhorel ohník, na ktorom si opekali špekáčiky či voňavú slaninku. Pred zlatým klincom programu, ktorým bol lampiónový sprievod, sa ešte predviedli tí tvorivejší tvorbou mozaiky z odpadových materiálov.
Pre všetkých, ktorí zistia, že je čas ísť spať a rozhodli sa usínať mimo svojich domov bol v priestoroch telocvične pripravený nocľah, kde sa mohli vyspať. Z uvedeného vyplýva, že tohtoročné oslavy Dňa detí boli bohaté svojou náplňou, ale i darčekmi a množstvom sladkostí. Za to, že to bolo naozaj tak, treba poďakovať vedeniu školy, všetkým učiteľom na I. stupni, členom RŠ, ktorí oslovili sponzorov a v neposlednom rade samotným sponzorom:
Mestský úrad Šaštín - Stráže, COOP Jednota Senica, KAV HURBAN, p. Škurlová, Potraviny HEJS, Potraviny p. Mešťánek, cukráreň KOTVIČKA, Pohostinstvo u Templa p. Macenauer, Pohostinstvo p. Staňková, XELLA-POROBETÓN Šaštín - Stráže, p. Cyril Filípek, ELMAR p. Komorník.

2. stupeň - Deň plný hier

Medzinárodný deň detí je dňom, kedy si intenzívnejšie ako inokedy uvedomujeme, že deti sú pokračovaním každého z nás, že sú „nositeľmi krajšieho, lepšieho a bohatšieho rána“.
I na našej škole sme sa na tento deň veľmi tešili a vopred pripravovali - nielen deti, ale i pedagógovia v spolupráci s miestnymi organizáciami.
A čo všetko čakalo naše deti v tento deň?
Prekrásny areál Gazárky sa zmenil na športovú i zábavnú arénu, v ktorej deti porovnali svoje vedomosti, zručnosti, silu i rozum v rôznych súťažiach a hrách. Predstavili nám svoju činnosť v záujmových krúžkoch - vystúpenie karatistov, mažoretiek.
Členovia rybárskeho krúžku uplatnili svoje zručnosti v lovení rýb. A tí ostatní?
Na nich čakali súťaže v chôdzi na chodúľoch, jazda na kolieskových korčuliach,
nohejbal, vybíjaná, skladanie „Puzzle“, či kresba na asfalt a streľba zo vzduchovky.
Pre každého účastníka i víťazov jednotlivých súťaží boli pripravené sladké odmeny.
Ďakujeme všetkým, že sa nám pripravované podujatie vydarilo. Touto cestou chceme poďakovať i všetkým tým, ktorí nám s realizáciou dňa pomáhali - p. Mikuláškovi, konateľovi Gazárka s.r.o., p. Anne Palkovičovej, riaditeľke CVČ, p. Viktorovi Pobjeckému, zo zväzu rybárov, p. Jozefovi Vávrovičovi, vedúcemu krúžku karatistov, p. Ing. Róbertovi Poláčkovi z VÚ Záhorie, p. Ovečkovi, majiteľovgi stánku Zmrzlina na námestí a všetkým pedagogickým pracovníkom.

Vernisáž

Základná škola Šaštín - Stráže usporiadala výstavu výtvarných prác žiakov
1. - 9. ročníka a výtvarného krúžku pod vedením Mgr. art. Markéty Žitňanskej.
Výstava sa uskutočnila 13. a 14.6.2008 v kultúrnom dome v Šaštíne.
Vernisáž pre verejnosť s kultúrnym programom bola v piatok 13.6.2008 o 17. hodine.
Bolo možné si pozrieť výtvarné práce Vašich detí.

Mgr. art. Markéta Žitňanská

Radosť z očakávaných letných prázdnin

Iste mi dá za pravdu každý školáčik i ten najmenší prváčik, či študent učilíšť alebo stredných škôl, že po náročných školských povinnostiach, trvajúcich desať mesiacov (s oddychovými prestávkami), nastávajú vytúžené, veľmi očakávané letné prázdniny.

Vystúpenie detí z DOMKY, ktorému sa s láskou venuje p. Viktória Hurbanová.

A nie len deti sa tešia na radostné, uvoľnené prežívanie spoločných stretnutí, zábav a aktivít. Veď i dospelí, hlavne rodičia, si potrebujú oddýchnuť od plnenia si každodenných povinností v zamestnaní a či v rodine, kde sa snažia pomáhať svojim ratolestiam pri náročných domácich úlohách. Všetci potrebujeme trochu zmeny v zaužívanom štýle všedného života. Máme mnoho plánov a prajeme jeden druhému, aby sa nám ich splnilo čo najviac.

Na deti z nášho mesta čakajú mnohé pestré zábavy a podujatia, do ktorých sa môžu zapojiť. Pekné letné počasie ich iste vyláka do prírody, vyšantiť sa, ale taktiež načerpať nové poznatky a čara krásy prírody a tak obdivovať božie dielo. Príjemné osvieženie vo vodách „Na bágri“ tiež neostane bokom ich záujmu. Zdravá turistika po okolí nášho mesta, ktorá im poslúži pri rozširovaní si svojich vedomostí o bohatstve nášho kraja, je tiež dobrým motívom pri využívaní voľného času. Pri všetkých týchto činnostiach by bolo dobré, aby naše ratolesti nezabúdali aj na vzácne duchovné zážitky, ktoré môžu získať napr. aj účasťou dvojtýždňového prímestského tábora pri farskom Oratku, ktoré poriada DOMKA a šaštínski saleziáni. Tiež Stredisko voľného času pri mestskom úrade chystá pre mládež nášho mesta iste skvelé ponuky na vyplnenie voľných chvíľ.

Máme teda celé dva mesiace k dispozícii na to, aby sme získali čo najviac plnohodnotných zážitkov a tak obohatení a radostní opäť sa vrátili k plneniu si svojich stavovských povinností. Nezabúdajme však, že pri každej činnosti je s nami Ten, od ktorého všetko dobré a krásne pochádza a preto zastavme sa aspoň na chvíľu v našej vzácnej, už aj svetu známej Bazilike Sedembolestnej a ďakujme Bohu za všetko milé, vzácne a radostné prežívanie prázdninových a dovolenkových dní. A tie najmladšie ratolesti, na ktoré čakajú po prázdninách školské povinnosti po prvýkrát, nech si ešte vychutnajú posledné dni a mesiace v bezstarostnom štýle, aby s radosťou a hrdosťou, že môžu už patriť i oni k študujúcej mládeži, nastúpili do prvých tried našich škôl. Pani učiteľky sa už na ne iste tešia a srdečne a milo ich privítajú. Prajeme im, aby si školu a plnenie si svojich povinností obľúbili a tak načerpávali vedomosti potrebné pre život.

V radostnom očakávaní prežitia vzácnych chvíľ, dajme priestor našej fantázii a urobme si zaujímavý plán dvojmesačných prázdnin a či niekoľko dňovej dovolenky.

M.Tumová

Relax

Všimli ste si, že žijeme v uponáhľanom svete? Všetko okolo nás rýchlo ubieha a my žijeme v jednom kole. Náš život pozostáva z behu z práce do práce. Je čas si povedať STOP! Treba spomaliť. Nájdite si čas pre seba. Stačí jedna až dve hodinky za týždeň alebo za mesiac (v horšom prípade). To je jedno, hlavne, aby ste ich mali len a len pre seba. Ako sa najlepšie zrelaxovať? Nič nie je lepšie, ako vyjsť z horúcej sauny, zaplávať si a potom zájsť na masáž. Telo si odpočinie a vy sa cítite fit, o niečo ľahšia a spokojnejšia. Tu v okolí nie je veľa príležitostí, ale niečo málo sa nájde. Tí aktívnejší môžu vyhľadať fitnescentrum, zájsť na aerobik, alebo si ísť zabehať do lesa. Ste domasedi? To nič! Dobrá kniha a tichá hudba úplne postačia. Síce nenahradia pohyb alebo spev vtákov, ale k relaxu patrí aj to. Je jedno, aký druh relaxu si vyberiete. Dôležité je, že telo i myseľ si odpočinú. Lebo vďaka tomu sme výkonnejší a spokojnejší. Svet sa zrazu zdá byť krajší a veselší.

Katka Omelinová

inzercia

VÚB BANKA

VÚB BANKA - Všeobecná úverová banka, a.s.oznamuje, že dňom 15.5.2008 má nové logo, aby sa so skupinou Intesa Sanpaolo stali ešte silnejšou bankou európskeho významu.

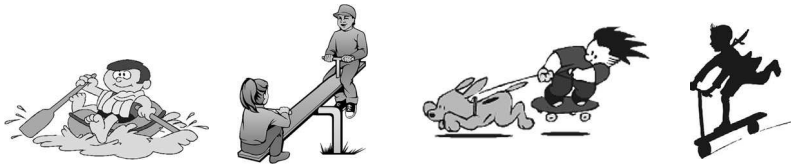
Ponúka:
FLEXIHYPOTÉKA
Najlepšie riešenie pre vaše bývanie
FLEXIÚČET EXTRA
Rozmnožíme vaše peniaze

FLEXIPôŽIČKY -druhy pôžičiek a ich vlastnosti:

Druh pôžičky	Lehota splatnosti	Výška pôžičky
Na čokoľvek	1 až 7 rokov	Od 15 000 do 750 000 Sk
Na bývanie	1 až 10 rokov	Od 100 000 do 400 000 Sk
Na kúpu auta	1 až 7 rokov	Od 100 000 do 1 000 000 Sk
Pre študentov	1 až 8 rokov	Od 20 000 do 400 000 Sk
S finančným ručením	1 až 5 rokov	Od 100 000 Sk

Na vybavenie flexipôžičky vám stačia :
- dva doklady totožnosti (občiansky preukaz a ďalší iný doklad)
- doklad o adrese (napr. SIPO, telef.účet, účet za elektrinu alebo výpis z banky)
- ak pracujete na Slovensku nepotrebujete žiadne potvrdenie o príjme
- ak ste podnikateľ, potvrdenie o daňovej povinnosti a daňové priznanie za minulý rok

Všetky informácie o našich produktoch a výhodách kreditných kariet Master Card, AMEX vám ochotne poskytnú pracovníčky VÚB, a.s. Šaštín-Stráže denne od 8.00 do 16.00 hod.

Detský kútik - OKIENKO

Milé deťúrence!

Nezabudli sme ani na váš krásny sviatok - Medzinárodný deň detí, ktorí ste oslávili už začiatkom júna. Aby som vám stále neblahoželala k sviatku len ja spolu s redakčnou radou, prinášam vám tentoraz blahoželania a pozdravy od tých, ktorých stretávate dennodenne v škole, od vašich učiteľov. Nech sa páči, tu sú pozdravy len a len pre vás:

Veľa radosti, pohody a šťastia, praje pani riaditeľka Mgr. Kormanová.

Šťastné detstvo a úspechy v škole, praje pani zást. riad. školy Mgr. Balgová.

Pokojné a šťastné detstvo, praje pani zást. riad. školy Mgr. Komorníková.

Veľa múdrych odpovedí, praje Ing. Galuš.

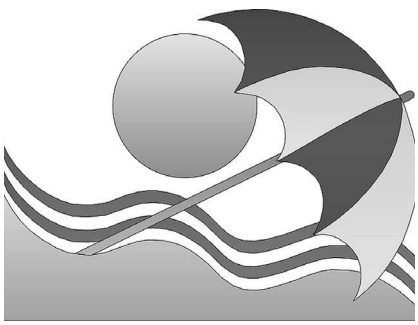
Veľa radosti, málo starosti, praje Mgr. Melišová.

Želám deťom neustále usmiate tváre a srdiečka, praje Mgr. Menšíková.

Želám vám veľa krásnych dní s vašimi rodičmi a so svojimi kamarátmi a hlavne nech vám ide matematika, praje Mgr. Sofková.

Dúfam, že želania vašich pedagógov vám urobili radosť. Ja sa už len pripájam so želaním všetkého dobrého, zdravia, šťastia, lásky, dobrých známok na vysvedčení a krásnych letných prázdnin, ktoré onedlho začnú!

Za redakčnú radu
Mgr. Ľudka Machová

Pani spisovateľka, ktorá pritiahla deti z ulice ku knihám

Autorke príbehov o Harry Potterovi Joan K. Rowlingovej by určite patrila Nobelova cena za literatúru. Podarilo sa jej nemožné. Odlákala deti od počítačov a hier ku knihám. Aké neuveriteľné v tomto storočí! Najvernejší fanúšikovia vždy netrpezlivo očakávali vydanie ďalších častí. Čítali, čítali a niektorí ešte čítajú dodnes (ak nepomreli). Autorka tvrdí, že už ďalšie príbehy písať nebude. Ale ktovie?

Žiakom v škole tvrdím, že čítanie je základ vzdelania, poznania, získavania nových poznatkov, vedomostí a múdrostí. Ako inak si môžeme osvojovať nové informácie a poznatky, ak nezvládneme čítanie? Jednou z možností ako začať čítať sú práve aj príbehy o Harry Potterovi.

Za predané knihy pribudne autorke J. K. Rowling každé tri dni na konto milión libier, čo je 50 miliónov Sk. Stala sa najúspešnejšou spisovateľkou sveta a najbohatšou ženou Veľkej Británie. Je bohatšia ako britská kráľovná.

Na nápad s čarodejníckou školou prišla vo vlaku. Prvý diel knižky písala päť rokov. Každý deň tlačila kočík Edinburghom, až kým jej dcéra nezaspala. Potom mala dve hodiny na písanie. Vždy chodila do rovnakého podniku, objednala si kávu, pohár vody, lebo na viac nemala peniaze a rukou písala do zápisníka.

V tej dobe bola na podpore pre nezamestnaných a bývala v studenom byte zamorenom myšami. Bola rozvedenou matkou s niekoľkomesačnou dcérou. Nemala peniaze, aby zaplatila dcérke pestúnku a tak si aj napriek vysokoškolskému vzdelaniu nemohla nájsť prácu.

Na život nezamestnanej a osamelej matky nikdy nezabudla. Zo svojich peňazí podporuje deti z neúplných rodín a cez organizácie aj chudobných ľudí z celého sveta. Venuje sa charitatívnej práci, založila centrum pre chorých so sklerózou multiplex (v roku 1990 na ňu zomrela jej matka) a bojuje za lepšie zaobchádzanie s postihnutými deťmi.

Nenarodila sa do chudobnej rodiny. Otec je inžinierom automobilky Rols Royce. Chudobu zažila až po rozpade prvého manželstva. I preto je z nej dnes sociálne orientovaná multimilionárka.

Tajomná budova strednej čarodejníckej školy Rokfort, kde sa odohrávajú príbehy, s hrubými kamennými múrmi, cimburím a množstvom vežičiek skutočne existuje. Je druhým najväčším zámkom vo Veľkej Británii. Predtým ho filmári využili vo filmoch Robin Hood alebo Dracula. Keď sa v zámku práve nenakrúca, funguje ako turistická atrakcia. Po filmoch o Harry Potterovi záujemcov o prehliadky výrazne stúpol. Turistická sezóna trvá od jari do neskorej jesene. Potom slúži len domácim – grófovi z Northumberlandu, jeho manželke a ich štyrom deťom. Takého zábavné rozprávkové prostredie im vďaka filmom závidia deti z celého sveta.

Zo siedmich kníh o Harry Potterovi bude osem filmov. Posledný román o čarodejníckom učňovi sa totižto na strieborné plátna dostane vo dvoch častiach. Tvorcovia rozhodnutie zdôvodnili tým, že 608 strán Darov smrti nie je možné vtesnať do jedného filmu. Prvý diel sa má do kín dostať v novembri 2010, druhý o pol roka neskôr.

Predpokladám, že všetky knihy o čarodejníckom učňovi a jeho kamarátoch dobre poznáte a nasledujúca úloha bude pre vás hračkou. Skúste opraviť rozhádzané názvy kníh tak, ako majú správne byť. Držím vám palce a správne riešenie sa dozviete v nasledujúcom čísle Hlásnika.

Harry Potter a Kameň smrti
Harry Potter a Tajomná čaša
Harry Potter a Väzeň mudrcov
Harry Potter a Ohnivá komnata
Harry Potter a Fénixov Princ
Harry Potter a Polovičný rád
Harry Potter a Dary z Azkabanu

Stranu pripravila Mgr. Ľudka Machová

Oslávili sme DEŇ ZEME

Vieš o tom, že naša krásna modrá planéta Zem je ohrozená? My ľudia jej veľmi ubližujeme. Znečisťujeme vzduch, vodu a pôdu. Všade je veľa smetí a hluku. Lesy odumierajú a zvieratá hynú...

Je to naozaj veľmi smutné! Našťastie žijú medzi nami aj mnohí múdri ľudia s dobrým srdcom, ktorí sa usilujú o to, aby zabránili ďalšiemu pustošeniu životného prostredia a zachránili našu Zem. Učia nás žiť v súlade s prírodou, aby sme jej čo najmenej ubližovali a vedeli si vážiť jej dary.
Dňa 22. apríla 1970 po prvý raz zorganizovali americkí ochrancovia životného prostredia pod vedením študentov Stanfordskej univerzity v Californii Deň Zeme. Chceli týmto poukázať na ohrozenosť životného prostredia ako aj možnosti jeho ochrany.

Práve na tento deň 22. apríl - Deň Zeme sme si i my v Materskej škole na ulici Mirka Nešpora v Šaštíne pripravili akciu zameranú práve na ochranu životného prostredia. Medzi deti prišiel pán kráľ, ktorý bol veľmi smutný, lebo návštevníci, ktorí prichádzali do jeho kráľovstva kochať sa prekrásnou prírodou bohatou na rôzne druhy rastlín, kvetov, stromov, ale tiež vtáctva, zvierat a vodných živočíchov žijúcich v čarovnom jazierku, mu toto jeho kráľovstvo znečistili odpadkami.
Tak ako robia mnohí z nás pri odhadzovaní či už papierika z cukríka tam, kde si ho rozbalíme, alebo pohodením plastovej fľaše, keď sme vypili jej obsah. I toto kráľovstvo bolo plné odpadkov, ktoré tu ľudia pri prechádzkach pozahadzovali. Deti tieto odpadky všetky pozbierali, naložili do vagónikov „Eko vláčika“, ktoré boli označené podľa toho, aký odpad do ktorého patrí. Eko vláčik tak zaviezol odpad do kontajnerov pri bytovke vedľa MŠ. Do vyčistenej krajiny potom deti vrátili zvieratká, vtáčiky a do jazierka vodné živočíchy. Pán kráľ sa deťom poďakoval a odmenil ich, ako sa na správneho kráľa patrí. Touto akciou, ale i každodennými vychádzkami, deťom vštepujeme lásku k prírode, učíme ich, aby netrhali kvety, nelámali halúzky, nezahadzovali hygienické vreckovky na zem, ale po použití do koša, tam kde patria. Deti sú veľmi tvárne a práve v tomto veku sa začína u nich budovať vzťah k prírode a všetkému, čo nám robí prostredie pekným.
Nielen na Deň Zeme buďme k prírode ohľaduplní, ale počas celého roka, pretože každý deň nás za našu ohľaduplnosť odmeňuje svojimi krásami.

Mária Múčková, učiteľka MŠ Šaštín

Nový náučný chodník

Nový lesnícky náučný chodník bol vybudovaný Odštepným závodom LESY SR v Šaštíne. Trasa chodníka začína v rekreačnej oblasti Gazárka, pokračuje po zelenej turistickej značke a končí pri rekreačnej chate Lásek, kde sa napája na náučný chodník Lakšárska Nová Ves - Tomky.
Chodník o dĺžke 5.100 m je vhodný na krátke výlety peši alebo na bicykli, medzi rekreačnými oblasťami Gazárka a Tomky. Na dvanástich paneloch v slovenskom a anglickom jazyku sú návštevníci oboznámení so zaujímavosťami historického, prírodovedného a ochranárskeho charakteru. Hlavným cieľom je však oboznámiť verejnosť s prácou lesníkov - so všetkými hlavnými činnosťami, ktoré lesníci v lese vykonávajú za účelom vypestovania zdravých lesných porastov.
Na trase je umiestnených i trinásť malých informačných tabúľ s krátkym opisom drevín, ktoré sa na trase nachádzajú. Pri kaplnke Sv. Panny Márie boli vymenené dve lavičky a neďaleko bol vybudovaný altánok, ktorý určite turisti privítajú. Rovnaký altánok bol vybudovaný i na konci trasy pri chate Lásek.
Veríme, že náučný chodník bude dlho slúžiť verejnosti a zaujme obyvateľov Šaštína-Stráží, i návštevníkov rekreačnej oblasti Gazárka a Tomky.

Marián Majerník, OZ Šaštín

Zdravotnícke okienko

Nepríjemný spoločník - Helicobakter

Ak vám šéf v práci často „čistí žalúdok“, môže sa vám začať ozývať žalúdočný alebo dvanástnikový vred. Aj keď vredy spôsobujú aj zlé stravovacie návyky, fajčenie v kombinácii so stresom, možno na vine ani nie je váš šéf, ale baktéria nazývajúca sa helicobakter.

Peptický vred je vlastne vrede žalúdka alebo dvanástnika. Patrí medzi dosť rozšírené ochorenia a tvorí 90 percent všetkých vredov. Aj keď presná príčina vzniku nie úplne jasná, podieľa sa na nej nadmerná tvorba kyseliny žalúdočnej. V poslednom období sa veľký význam vzniku vredov pripisuje baktérii - helicobacter pylori - čudnému špirálovitému mikroorganizmu, ktorý je známy tým, že prežíva v najmenej pohostinnej časti tráviacej sústavy, v kyslom prostredí žalúdka. Za objasnenie jeho úlohy dostali dvaja Austrálčania dokonca Nobelovu cenu. Aby presvedčili svet, že helicobakter naozaj obýva žalúdok, jeden z nich vypil obsah skúmavky s kultúrou helicobaktera a už po niekoľkých dňoch sa uňho prejavili príznaky akútneho zápalu sliznice žalúdka. Až tam zašla obetavosť vedca v snahe presvedčiť ostatných o svojej pravde, ale oplatila sa Nobelovou cenou, aj keď niekoľko desaťročí po tomto experimente.

Štatistické údaje uvádzajú, že v našej populácii je infikovaných približne 35-40% obyvateľstva. V posledných rokoch výskyt helicobaktera v populácii klesol najmä v Bratislave a okolí. Na východnom Slovensku, kde je horšia sociálno-ekonomická situácia, má helicobaktera až 50 percent obyvateľstva. Baktéria sa doslova šíri z úst do úst, kvapôčkovou infekciou, nejaký čas vie prežiť aj v zubnej sklovine, kam sa dostane po odgrgnutí, chvíľu vydrží aj na zle umytom pohári. Zaujímavé je, že tretina ľudí s ňou žije celý život a nemá žiadne problémy. Ďalšia tretina možno trpí nadúvaním a zápachom z úst a tej poslednej tretine osladil však helicobakter poriadne život zápalom žalúdka, vredmi a v niektorých prípadoch aj rakovinou.

Infekciu helicobakterom sa dá dokázať troma vyšetreniami. Najpreukazateľnejšie vyšetrenie je gastrofibroskopia - „hadica - s odberom vzorky na histológiu a priamym dôkazom baktérie v sliznici žalúdka. Vyšetrenie hradí poisťovňa. Dychový test je neivazívne jednoduché vyšetrenie, ktoré je podobne ako endoskopia priamym dôkazom prítomnosti helicobaktera, avšak poisťovňa toto vyšetrenie hradí len 19-20 ročným pacientom 1 krát v rámci nového preventívneho vyšetrenia. Vyšetrenie pre ostatných stojí okolo 1500.-Sk. Vyšetrenie protilátok v krvi je len orientačné, vychádza z predpokladu, že pacient má infekciu a má vytvorené v krvi protilátky. Avšak 20 percent ľudí je však falošne pozitívnych a 20 percent falošne negatívnych. Znamená to, že pacienti s poruchou imunity môžu mať v žalúdku helicobaktera a test bude negatívny. A ďalšie negatívum testu je, že nám nepovie či infekcia je akútna alebo prebehla v minulosti. Vyšetrenie hradí poisťovňa.

Čo sa týka liečby, našťastie infekcia helicobakterom dobre reaguje na antimikrobiálnu liečbu a je úspešná až v 90% prípadoch. Na liečbu sa používa trojkombinácia liekov a to kombinácia dvoch antibiotík a skupinu liekov, ktoré potláčajú tvorbu kyseliny žalúdočnej. Liečba trvá asi 7 dní. Veľmi dôležitá je skutočnosť, že ak sa raz podarí infekciu vyliečiť, opätovné získanie infekcie je veľmi málo pravdepodobné.

V poslednom čase sa čoraz častejšie hovorí pri problémoch so žalúdkom o „priateľských baktériach“ - probiotikách. Kolonizujú sliznicu tráviaceho traktu a súťažia o miesto s helicobakterom, znižujú nežiaduce účinky antimikrobiálnej liečby a do tretice posilňujú obranyschopnosť organizmu.

Zaujímavé je, že vredmi trpia hlavne ľudia s krvnou skupinou O a A, vredári dobre vedia, že sa najradšej ozývajú na jar a na jeseň. Nekomplikované vredy sa vyhojá do 2 týždňov. Súčasná medecína ustúpila prísnym dietam, nikto nemusí hladovať, stačí sa vyvarovať potravinám, ktoré im nerobia dobre, zahodiť cigarety a naučiť sa predýchať stres a tým nedať šancu nepríjemnému spoločníkovi - helicobakterovi - aby sa zabýval v našom žalúdku.

MUDr. Silvia Ožvoldíková

Ako proti letným nepríjemnostiam ?

Ak sa len mierne spálite na slnku, rozkrojte jahodu a priložte si ju na postihnuté miesto. Chladivá šťava obmedzí pálenie, zmenší opuchnutie, pokožka nepopraská a rýchlejšie sa zahojí. Pri úpale schladia pokožku a zmiernia bolesti cmar a tvaroh (50g tvarohu a 1 lyžica cmaru). Mliečne výrobky sa zmiešajú a natrú napr. na bavlnenú vreckovku. Obklad sa prikladá na spálené partie kože, až kým sa nezohreje. Opakovať 2-3 razy denne. Tvaroh sa môže nahradiť aj jogurtom.

Obklad z cibule a citróna pomôže zmierniť opuch a nepríjemný pocit pálenia a svrbenia po poštípaní hmyzom. Jeden plátok citróna, jeden plátok cibule priložte na poštípané miesto a upevnite náplasťou. Cibuľa a citrón dezinfikujú, chladia, upokojujú a obmedzujú opuchy.

Ľahké opuchy môžete dobre schladiť vodou a ľadom, potom ustúpia.

Aby sa miesto uštipnutia alebo vpichu nezapálilo, preventívne ho potrite alkoholom alebo kolínskou vodou.

Vlažný kúpeľ s cmarom po opaľovaní krásne ochladí rozpálenú pokožku a podporí jej regeneráciu. Do vane nalejte 2-3 litre cmaru a potom napustite vodu.

Dúfame, že pri opaľovaní počas letných dní budete opatrní a naše rady ani nevyužijete. Krásne leto a opaľovanie bez následkov vám praje redakčná rada Hlásnika.

Ľ.M.

SIMAMED, s.r.o., ambulacia praktického lekára
MUDr. Silvia OŽVOLDÍKOVÁ

Oznamuje svojim pacientom,
že od 1. j ú n a 2 0 0 8
je ambulancia presťahovanádo nových priestorov
na ulicu Štúrova 958 v Šaštíne
vedľa notárskeho úradu JUDr. Mračnovej.

Slovenské letectvo - vzdušné zbrane

Vznik a bojové nasadenie v rokoch 1939 až 1945

Vzdušné zbrane spoločne so Slovenskou armádou vznikli po rozpade Československej republiky v roku 1939. Prvým veliteľom VZ sa stal pplk Ján Ambruš. Pplk. Ambruš bol známy slovenský pilot a akrobat, ktorý získal veľa úspechov v rôznych medzinárodných súťažiach.

Boje s Maďarskom

Len krátko po vzniku Slovenskej republiky musel nový štátny útvar čeliť ozbrojenému útoku zo strany Maďarska. Maďari sa rozhodli využiť nestability a nepripravenosti Slovenska a po úplnom obsadení Podkarpatskej Rusi prekročili ráno 23. marca 1939 i východnú hranicu Slovenska. I cez počiatočné organizačné nedostatky a personálne oslabenie sa však Slováci pod velením podplukovníka Augustína Malára postavili na rozhodný odpor. Pohraničného konfliktu sa aktívne zúčastnilo i letectvo.

Lietadlá Š 328 bombardovali maďarské pozície. Vždy ich ochraňoval stíhací doprovod lietadiel B-534. Maďarom i napriek tomu, že boli na agresiu pripravení, sa nepodarilo vyradiť z činnosti slovenské letiská. Podľa dostupných prameňov sa slovenským stíhačom podarilo zostreliť dve stíhacie lietadlá typu Fiat CR-32. Úspešnými stíhačmi boli čatár Hanovec a desiatnik Danihel.

Na začiatku apríla 1939 po vzájomnej dohode ohľadne stanovenia novej východoslovenskej hranice boje s Maďarskom utíchli. Dva roky potom sa Slováci a Maďari spoločne zúčastnili útoku na Sovietsky zväz.

Boje s Poľskom

Slovenská armáda sa po 1. septembri 1939 pripojila k Wermachtu pri útoku na Poľsko. Slovensko nasadilo proti Poľsku 35 tisíc vojakov. Pozemné jednotky sa sústredili na spätné dobytie stratených krajov Orava a Spiš, ktoré v roku 1938 na základe Mníchovskej dohody anektovalo Poľsko. Z leteckých jednotiek boli proti Poľsku použité tri letky. Dve stíhacie 39 a 45 (neskoršie letka 13) s lietadlami Avia B.534 a 16. pozorovacia letka s desiatimi lietadlami Š-328. Slovenskí stíhači ochraňovali nemecké strmhlavé bombardéry Ju-87 Stuka. Oproti tomu, čo ich čakalo v budúcnosti, sa javia boje v Poľsku ako malá epizóda.

Ppor. Otto Smik

pplk. Ján Ambruš

Pochopenie situácie

Slovenskí vojaci a letci pochopili okamžite, že spolupráca s fašistickým Nemeckom nie je správne riešenie. Hneď po rozpade ČSR sa snažili pomáhať zahraničnému odboju. Už po bojoch s Maďarskom utiekol do zahraničia aj prvý veliteľ slovenského letectva pplk. Ján Ambruš. Vo Veľkej Británii pôsobil ako veliteľ 312 stíhacej perute RAF (Royal Air Force). Do Británie s ním išlo veľa slovenských vojakov a letcov. Medzi nimi i najúspešnejší pilot slovenskej národnosti Otto Smik. Už v roku 1940 sa zúčastnili slávnej „BITKY O BRITÁNIU“. Otto Smik, rodák z Bratislavy, zahynul počas invázie do Francúzska v roku 1944 ako 23-ročný! Smik nalietal ako stíhací pilot 200 operačných hodín pri obrane Veľkej Británie (najviac z čs. stíhacích letcov v RAF) a zostrelil 12 nemeckých lietadiel a 5 zostrelil pravdepodobne. Z československých letcov bojujúcich v RAF bol tretí najúspešnejší stíhací pilot. Takmer 40 letcov slovenskej národnosti zahynulo ako príslušníci RAF.

Vojna na východe

Slovensko sa stalo prvým štátom, ktorý sa po 22. júni 1941 pripojilo k Nemecku pri útoku na Sovietsky zväz. Na východný front bolo vyslané i slovenské letectvo. Frontovú súčasť SVZ tvorila I. pozorovacia peruť s tromi lietadlami (1, 2, 3 letka) s lietadlami Letov Š 328, ďalej II. stíhacia peruť s letkami 11, 12 a 13 s lietadlami Avia B-534 a spojovacia letka. Z dôvodu nedostatku leteckého benzínu BiBoLi a aj nedostatku náhradných dielcov sa do jesene 1941 všetky jednotky letectva vrátili späť na Slovensko.

Preškolenie na nemecké stíhacie lietadlá Messerschmidt Bf. 109 E sa začalo 25. februára 1942 na letisku Karup-Grove v Dánsku. V druhej polovici roku 1942 bolo SVZ dodaných 27 lietadiel Me Bf-109 E. 27. októbra 1942 preletela z Piešťan na východnú frontu 13. stíhacia letka s 12 lietadlami Me Bf-109 E. Táto letka nespolupracovala so slovenskými pozemnými jednotkami a bola súčasťou zväzku známej 52 Jagdgeschwader ako jej 13. Staffel.

Zúčastňovala sa tvrdých leteckých bojov nad Krymom, Azovským a Čiernym morom ale predovšetkým nad Kubáňou. Až do odvolania z východnej fronty vykonala 13. letka približne 2000 operačných letov a bolo jej priznaných 210 zostrelov. Vlastné straty boli pomerne malé. ZVS stratilo sedem pilotov. Najväčší dôvod stiahnutia 13. letky späť na Slovensko bolo, že niekoľko letcov dezertovalo na sovietsku stranu. V októbri 1943 bola letka stiahnutá a zároveň boli stiahnuté i pozemné jednotky. Z pôvodných 16000 mužov prešlo 3000 mužov na sovietsku stranu.

Jednotky letectva z dôvodu bombardovania Slovenska, 15. USAAF štartujúcou z Talianska, reagovali z letísk Vajnory a Piešťany. Dňa 26. júna 1944 z letiska Piešťany odštartovala skupina ôsmich lietadiel Me Bf 109 proti obrovskému počtu lietadiel 15. USAAF. Slovenskí stíhači zostrelili americký Liberátor, niekoľko ich poškodili a tiež poškodili najmenej jeden Fortress. Avšak päť slovenských messerschmidtov bolo zostrelených. Od toho dňa už nezasahovali a lietadlá šetrili na blížiace sa SNP.

Dňa 29. augusta 1944 začal Wermacht a jednotky SS obsadzovať územie Slovenska. Zároveň vznikol odpor slovenskej armády, ktorá sa prehlásila za súčasť československej armády bojujúcej po boku spojencov. Letci bojovali v Kombinovanej letke z letiska Tri Duby a tiež v prvom stíhacom leteckom pluku vyzbrojenom modernými LA-5FN z letiska Zolná. Vojnu dokončili slovenskí letci aktívne, boli začlenení do 1. čs. zmiešanej leteckej divízie zloženej z dvoch plukov stíhacích a jedného pluku bombardovacieho. Stíhacie pluky mali lietadlá Lavôčkin La-5 FN a La-7 a bombardovací pluk mal Iljušin II-2 (nemeckí vojaci ich nazývali „čierna smrť“). Najťažšie boje zvádzali pri oslobodzovaní Moravskej Ostravy. Tu zahynul na IL-2 rodák z Bilkových Humeniec rotný Bilka.

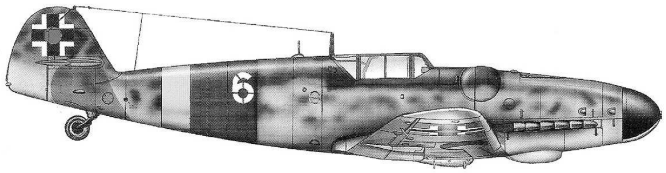
(pokračovanie na str. 19)

Slovenské letectvo - vzdušné zbrane

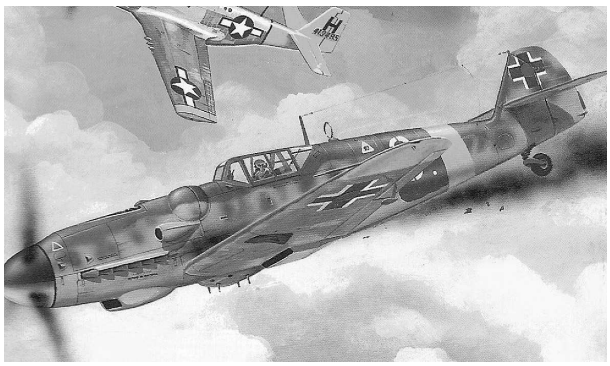
(dokončeniee zo str. 18)

Tiež v zostave stíhačov na La-7 bojoval i Pavel Beckovský, rodák zo Šaštína. V máji 1945 letecká divízia pristála v Prahe na letisku Praha Kbely a ukončila bojovú činnosť.
V roku 1945 sa začalo budovať povojnové československé letectvo. V roku 1950 boli zavedené do výzbroje letectva nové prúdové lietadlá Jak-23 a od roku 1951 Mig-15. V budúcom čísle si môžeme povedať niečo o Migu-15, o jeho nasadení napr. v kórejskej vojne a zavedení do našej výzbroje. Lietalo na ňom i veľa letcov slovenskej národnosti.

Viď obrázky slovenského Me.Bf-109 G.

Poznámka
Keďže niekto mohol zle pochopiť (a bohužiaľ bol taký ohlas) fotografiu slovenského messerschmidtu Bf-109 uverejneného v minulom čísle Hlásnika ako **propagáciu fašizmu,** tak pripomínam, že slovenské výsostné znaky, na rozdiel od nemeckých krížov a svastiky, mali síce kríž, ale modrý s bielym lemom a červeným kruhom v strede. Slovenské lietadlá tiež nemali svastiku! **Albín Riška,ml.**

Spomienka po roku

V deň zimného slnovratu, 21. decembra t.r. si pripomíname smutné výročie, nedožité narodeniny 69 rokov od narodenia pani učiteľky s veľkým „U“ **Mgr. Jozefy Karasovej,** ktorá zomrela na začiatku prázdnin, 1. júla minulého roku po krátkej najzákernejšej chorobe, vo veľkých bolestiach, ktoré si určite nezaslúžila za svoju obetavú a úspešnú prácu učiteľky, trvajúcu takmer polstoročie. A tak si pripomíname aj rok od jej úmrtia.
Vždy sa tešila na prázdniny, ktoré prežije na rodinnej chate v spoločnosti svojho manžela, vnukov Vladka a Riška a aj svojich synov Jozefa a Vladimíra s nevestou Zdenkou. Žiaľ, už celý rok nám všetkým veľmi chýbala a minuloročné prázdniny na chate boli krátke a doteraz najsmutnejšie. Chýbala predovšetkým predovšetkým ona so svojím vtipom a šarmom, i jej vyváranie a nosenie špecialít najmä vnukom až na pláž. Keď ešte nebolo chaty, najradšej trávila dovolenku u mora v jednoduchých príbytkoch, v stanoch. Spolu so svojím manželom a kolektívom učiteľov bola na rekreačných pobytoch u mora. Mala rada slnko, na ktorom sa vydržala opaľovať celé hodiny. Tešilo ju, keď počula, že je najviac zo všetkých opálená - čierna ako cigánka.
Mala rada svoju učiteľskú prácu. Na I. ZŠ v Senici pôsobila vyše 40 rokov. V dôchodcovskom veku pôsobila v rodnom Šaštíne a svoju učiteľskú kariéru ukončila v Štefanove, kde veľmi úspešne vyučovala v špeciálnej triede zdravotne postihnuté deti, najmä z rómskych rodín. Napriek varovaniu pani riaditeľky, upozorňujúc ju na nebezpečie, často navštevovala rodičov žiakov priamo v rómskych rodinách s ktorými riešila a často i vyriešila výchovné problémy. Rodičia ju rešpektovali a mali ju radi, lebo cítili, že im chce pomôcť a nemá diskriminačné alebo podceňujúce prejavy. Aj žiaci ju mali radi, pre jej náročný, ale spravodlivý a často k menším žiakom i materský prístup. A tak sa stávalo, z čoho mala najväčšiu radosť, že naučila čítať a písať postihnuté deti v treťom alebo štvrtom ročníku, čo sa predtým podarilo málo komu. Tešila sa na svoje narodeniny, na pre ňu najmilší darček, keď „jej“ deti do Vianoc vedeli čítať i písať. Keď sa jej to u všetkých podarilo. Aj vo svojom súkromí výchovne pôsobila. Veľmi úspešne pomáhala malej, takmer slepej rómke Šárke od susedov, ktorá v dôsledku svojej choroby často vynechávala vyučovanie a za jej pomoci mala samé jednotky.

S láskou na ňu spomíname a veríme, že na druhom svete dosiahla odplatu za svoju neúnavnú učiteľskú prácu. Česť jej pamiatke! Odpočívaj

Starenkine recepty

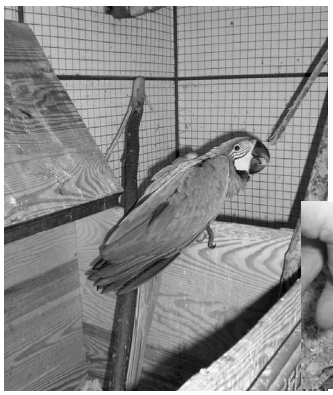
Karamelové rezy

Suroviny: 8 žĺtok a 15 dkg kryštálového cukru spolu vyšľaháme, potom pridať 10 dkg polohrubej múky, 10 dkg orechov. Z 8 bielok sneh, prášok do pečiva spolu pomiešať a naliať na plech.
Plnka: 30 dkg kryštálového cukru upáliť na karamel a za varu karamelu vliať jednu šľahačkovú smotanu.
Postup: Po vychladnutí pridať 1/4 kg masla a dobre rozšľahať. Hmotu natrieť na plát a posypať posekanými orechami. Pokrájať na rezy.

Chovateľstvo

Vašo Zouhar

1. *Kedy si začal?*
V čase môjho detstva chovalo veľa chlapcov holuby, patril som k nim aj ja. Prvé andulky som si priniesol domov v prvom ročníku priemyslovky.
2. *Mala manželka od začiatku pochopenie pre tento tvoj koníček?*
Som rád - áno.
3. *Koľko druhov vtáctva máš dnes?*
Len papagájov a to 10 druhov.
4. *Ako prebieha starostlivosť podľa jednotlivých ročných období?*
Nedá sa povedať, že by bola starostlivosť v niektorom ročnom období menej alebo viac náročná.
5. *Pri všetkej tej práci, financiách, starostiach - je to ešte koníček?*
Je, keby to bolo kvôli peniazom, tak to robím inak.
6. *Máš svojho obľúbeného papagája, ktorý je už rodinným členom? Dávate im mená?*
Mám jeden pár a za zásluhy si ich nechávame. S menami je to u nás tak, že všetky ary sú Igor, ostatné mená nemajú.
7. *Čo je najťažšie v tejto záľube?*
Vydržať! Keď zopár kusov uhynie, tak to treba predýchať a ísť ďalej.
8. *Už ti nejaký vták uletel?*
Áno, dvaja a nikdy som ich nenašiel.
Podľa seba viem, že vonkajší pohľad na chov papagájov vyzerá veľmi skreslene. Keď začala debata či už o ovocí, kukurici a iných krmivách, ktoré treba na celý rok prichystať, o všetkých chorobách, o intervaloch kŕmenia mláďat, krúžkovaní, genetických vyšetreniach, nakupovaní jednotlivcov na párenie, o prieberčivosti chuťových buniek papagájov, o (ne)seriózności niektorých predajcov, o výberaní vajíčok z hniezda do liahne, kde by sa dalo povedať, že keď nejde o život, tak prinajmenšom o zdravie, čistenie priestorov, kde sa papagáje nachádzajú a veľa ďalších vecí, ktoré treba robiť. Je to náročná práca a tá pláca je určite zaslúžená...

Ďakujem za rozhovor a prajem ti ešte veľa chovateľských úspechov.

Pán Ivan Veselý

1. *Kedy ste začali s chovateľstvom a s akými zvieratami?*
Ešte v detstve som mal holuby.
2. *O vás je známe, že svojim zvieratám robíte i pekné bývanie, kto vám pritom pomáha?*
Nikto mi nepomáha, všetko si robím sám.
3. *Čo všetko chováte a dávate im aj mená?*
Mená dávam len zvieratám, ktoré na meno poslúchajú - pes Linda, mačka - Cicka, sojka - Kačka. Chovám vietnamské prasiatka, holuby, králiky, straky, sojky, andulky, korely a rozely.
4. *Aké máte skúsenosti, čo vám robí najväčšiu radosť, ale i starosť?*
Radosť mi robí to, keď sú zvieratá zdravé a množia sa. Starosti mi robí ich ochorenie a úhyn.

5. *Predávate zvieratá, alebo ich chováte len pre radosť?*
Niektoré zvieratá predávam. Chodím na burzy, kde predávam andulky, korely a rozely. Niektoré chovám pre radosť.
6. *Máte i svojich nasledovníkov - stretávate sa so záujmom o chovateľstvo zo strany mládeže?*
Nie.
7. *Máte nejaký zážitok z vášho chovateľstva - utieklo vám nejaké zviera?*
Vietnamské prasiatka si v oplotení nájdu alebo urobia dieru a celý deň ich niet. Utečú po lúke a keď príde čas kŕmenia vždy sa vrátia.

Ďakujem za odpovede a prajem Vám ešte veľa zdravia, sily, radosti z toho čo robíte a samozrejme veľa prírastkov do tej Vašej chovateľskej rodiny.

S. Suchá

Starenkine recepty

Medová roláda

Suroviny: 4 vajcia, 20 dkg medu, 12 dkg hrubej múky, troška sódy bikarbóny, 1 vanilkový cukor, trocha masla, mletý cukor na posypanie.
Postup: Z bielkov ušľaháme tuhý sneh, žĺtky vymiešame a pridáme do nich med, zmiešame spolu so snehom, pridáme múku, sódu bikarbónu a vanilinový cukor. Plech vymastíme maslom, vysypeme múkou, cesto naň vylejeme a v teplej trúbe upečenieme. Upečené vyklopíme na dosku posypanú práškovým cukrom a na vrch ukladáme ľubovoľnú zaváraninu, potom za tepla stočíme a posypeme práškovým cukrom.

Za recept ďakujeme pani Valérii S.

Šport

8. ročník turnaja v plážovom volejbale

Komisia pre šport a telovýchovu v spolupráci s komisiou kultúry pripravili ďalší ročník turnaja v plážovom volejbale. Príďte sa zabaviť, zasúťažiť a hlavne si zahrať vo veľmi kvalitne obsadenom turnaji. Čaká vás veľké množstvo súťaží a hier.
Turnaj sa bude konať **2. a 3. augusta 2008** (sobota a nedeľa) v RO Gazárka so začiatkom o 09.30 hod. Štartovné je 250.-Sk za dvojicu.
Registrovať sa môžete vopred na tel. čísle (034) 65 92 464 u pani J. Labašovej v mestskej knižnici, alebo priamo na mieste v deň konania turnaja do 9.00 hod., ale už nemusí byť voľné miesto.
Kategórie: MUŽI - 32 dvojíc, MIX -16 dvojíc, ŽENY - 8 dvojíc.
Turnaj sa bude hrať dvojitým K.O. systémom.
Všetkých vás pozývame ☺

Jaro Suchánek

Záhorácki motorkári - cestné enduro

Už ubehlo polroka odvtedy, čo sa na námestí chystalo privítanie Mikuláša. Mobilom dohodnutý štart konského záprahu aj s Mikulášom a nadšenie v očiach detí. Keď vtom sa vynoril „roj" motoriek šoférovaných Mikulášmi a čertami. Všetko by bolo super, keby nie tých koňov na ceste! Komentátor, ktorý tomu všetkému velil, zbledol, ale nakoniec všetko dobre dopadlo a mne len zostáva predstaviť vám spoločnosť motorkárov a Jozefa Násadu, ktorý bol jedným z nich.

1. Je to organizované spoločenstvo, alebo je to len partia nadšencov?
Je to partia nadšencov.
2. Sú medzi vami aj závodní motorkári, alebo je to v rovine voľby trávenia voľného času?
Nie sú medzi nami závodní motorkári, iba amatérski nadšenci, ktorí si vo voľnom čase ako partia organizujú výjazdy.
3. *Aká je možnosť stať sa členom takéhoto spoločenstva?*
V prvom rade vlastniť motocykel. Holdujeme napríklad cestným endurám, ktoré majú viac využitia ako cestné motorky. Na internetovej stránke www.enduroriders.sk sa môžete zoznámiť s nami.
4. *Jazdíte iba po Slovensku, alebo mávate dlhšie trasy? A niekto to dopredu presne naplánuje?*
V plánovaní sa striedame. Navrhne sa kam a kto chce sa môže pripojiť. Mávame aj dlhšie trasy, napr. sme navštívili Ukrajinu, Maďarsko, Rumunsko a okolité štáty Rakúsko a Česko.

5. *Určite je to náročná záľuba na čas ale i na peniaze, ako sa vám to darí zvládnuť?*
Áno, časovo i finančne je to náročné, ale dá sa to zvládnuť. Musíme sa naučiť hospodáriť s časom i peniazmi.
6. *Aké máte zážitky zo svojich ciest s ľuďmi alebo s policajtami?*
Stretávame veľa príjemných ľudí tu aj v zahraničí. Napríklad na Ukrajine a v Rumunsku boli veľmi prívetiví a príjemní. S policajtami nemáme problém, ak neporušíme pravidlá cestnej premávky.
Ďakujem za rozhovor.

Silvia Suchá

Prvý ročník memoriálu Štefana Gürschinga

1. mája 2008 zorganizovala Športová komisia mesta Šaštín-Stráže v spolupráci so Šachovým klubom Gymnázia Jána Bosca v Šaštíne-Strážach **1. ročník memoriálu Štefana Gürschinga v rapid šachu.**
V roku 2006 nás vo veku 97 rokov opustil náš občan a skvelý šachista pán Štefan Gürsching. Nezabudli sme naňho a dva roky po jeho smrti uzrel svetlo sveta turnaj, ktorý bude niesť jeho meno, a z ktorého by sme chceli vytvoriť dlhoročnú tradíciu. Prvý ročník nám dáva za pravdu. Jednoznačne vidieť záujem o šach medzi ľuďmi v našom regióne a kvalitatívna latka, ktorú položil prvý ročník, je vysoko. Svedčí o tom hlavne prejavená spokojnosť zúčastnených.
Medzi 34 účastníkmi boli aj členovia Šachového klubu Gymnázia Šaštín-Stráže a obyvatelia nášho mesta a okolia. Turnaj vyhral s prehľadom veľký talent z ŠK Osuské, stále iba 12-ročný **Martin Pagerka,** ktorý ako jediný prešiel celým turnajom bez prehry a získal 7,5 bodu z 9 partií. Na 1. ročník tohto turnaja bude iste v dobrom spomínať aj šachista z Holíča **Milan Bilovský,** ktorý s polbodovou stratou na víťaza obsadil vo veľmi dobrej konkurencii konečné 2. miesto. Tretím v záverečnom poradí bol Gerhard Pribila z ŠK Nafta Gbely so ziskom 6,5 bodu. Najvyššie umiestnenou ženou v turnaji sa stala so ziskom 4,5 bodu **Monika Nemečkayová** z ŠK Osuské. Všetci spomínaní dostali za svoj výkon a umiestnenie v turnaji hodnotné vecné ceny, ktoré zakúpilo mesto Šaštín-Stráže a aj týmto pozdvihlo úroveň turnaja. Organizátori sa rozhodli oceniť aj najmladšieho a najstaršieho šachistu. Medzi **Martinom Očkom** z ŠK Osuské (9-ročným) a **Jánom Cerovským** z ŠO Kopčany (85-ročným) je rozdiel neuveriteľných 76 rokov.
Našim šachistom sa podarilo dosiahnuť tieto výsledky: 16. **Ondrej Máčalka** (4,5 bodu, 24. **Branislav Húska** (3,5), 28. **Tomáš Kaňka** (3), 29. **Martin Hurban** (3), 34. **Patrik Sofka** (1 bod). Všetkým k dosiahnutým výsledkom blahoželáme a týmto aj ďakujeme za vzornú reprezentáciu Šachového klubu a mesta Šaštín-Stráže.
Všetko, čo sme ako organizátori turnaja zažili nás oprávňuje k tomu, aby sme sa už teraz tešili na 2. ročník turnaja. Prajeme si zároveň ešte vyššiu kvalitu, ešte bohatšiu účasť a hlavne, aby tento turnaj obohatili svojou účasťou aj ďalší občania nášho mesta. Netreba pritom veľa. Stačí vedieť ťahať a prísť si zaspomínať na pána **Gürschinga.**

Usporiadatelia a organizátori turnaja Jaroslav Suchánek a Marek Šefčík.

inzercia

D.C. RELAX v Borskom Mikuláši oznamuje, že poskytuje súkromné masáže, t.j. klasickú, športovú a relaxačnú.
Záujemci o poskytnutie týchto služieb sa môžu informovať, prípadne objednať na tel. čísle mobilu 0905 798095.

Výsledky rybárskych pretekov 2008

1.mája 2008 - Detské rybárske preteky :
1. Tomáš Semjan, Borský Mikuláš - kapor 68 cm
2. Daniel Mazák, Šaštín-Stráže - kapor 60,1 cm
3. Jozef Dobša, Borský Mikuláš - kapor 59,1 cm

3.mája 2008 - Hlavné rybárske preteky :
1. Peter Šťastný, Lakšárska Nová ves - kapor 86,5 cm
2. Rastislav Fedor, Martin - kapor 79 cm
3. Jozef Bednár, Borský Mikuláš - kapor 78 cm

8.mája 2008 - Rybárske preteky organizátorov :
1. Vladimír Poddaný, Borský Mikuláš - kapor 58,8 cm, 3.96 kg
2. Karol Hurban, Šaštín-Stráže - kapor 58,8 cm, 3.88 kg
3. Jozef Polák, Smolinské - kapor 58,3 cm

Zaznamenal R. Ovečka

História klubu „Zbornaja Šaštín“

Hokejbalový klub „Zbornaja Šaštín“ vznikol v roku 1995. Založili ho hokejbaloví nadšenci zo šaštínskych bytoviek. V prvých rokoch hrával klub len tak sporadicky, turnajovo v okolí Šaštína a Gbelov. Potom niekoľko sezón odohral v lige v Gbeloch. V roku 1997 obsadil v tejto lige 2. miesto.

V roku 2004 bol klub pozvaný na turnaj „Roconaba cup 2004“ do Zohora. Klub Zbornej Šaštín sa stal víťazom celého turnaja, keď vo finále zdolal tím „Chrípkový vírus“ 1:0, gólom Dostála. Na základe tohto klub Zbornej postúpil do „Zohorskej hokejbalovej ligy - okresnej ligy Malaciek“, ročník 2004/2005. V tomto roku reprezentovali klub nasledovní hráči: Samuel Fráner, Ľudovít Schlosser - bránkari, Norbert Ožvoldík, Adrián Tuma, Jozef Fíby, Peter Fódor, Miroslav Klokočka, Michal Mach, Ľubomír Havlíček, Rudolf Štefanec, Dušan Šmida, Ferdinand Rajbovský, Gerhard Kadlíček, Milan Dostál, Pavol Dostál, Lukáš Hlavenka, Ján Bajtoš, Rudolf Šedivý, Milan Šmida.
Zbornaja vyhrala v tejto lige dva ročníky po sebe. Boli to ročníky 2004/2005 a 2005/2006. V roku 2006/2007 vypadla v semifinále. Nakoľko v tejto lige dosiahla Zbornaja už svoje maximum, tak začala uvažovať o zmene.
Dostali sme dobré referencie na Hodonín a tak sa klub rozhodol zorganizovať najprv jedno priateľské stretnutie. Bol to zápas proti Vlkom z Hodonína. Táto okresná liga je na veľmi vysokej úrovni. Je tam krásne ihrisko, sú dané riadne pravidlá, každé mužstvo má jednotnú kompletnú výstroj, akreditovaní rozhodci atď. Na základe tohto sme sa rozhodli a vstúpili do tejto ligy a tým sa klub posunul o úroveň vyššie. Nakoľko sme nemohli vystupovať v tejto lige pod svojím klubovým menom, lebo sme zo Slovenska, tak sme museli prijať názov „Vlci B“ od hodonínskych „Vlkov“, ktorí nám takto vlastne umožnili vstup do súťaže. A tak v roku 2007/2008 začala Zbornaja súťaž v Hodoníne, a to okresnú hokejbalovú ligu. V tejto sezóne, v základnej časti sme dosiahli šieste miesto z 11 zúčastnených tímov. Hneď v prvom ročníku sa nám podaril postup do play-off. Tu sme nastúpili proti vyspelému tímu zo Sudoměříc. Títo si povolali posilu z vyššej súťaže, čo im hodne pomohlo k víťazstvu. V play-off sme sa teda neprebojovali, ale už samotná účasť v play-off je pre nás veľký úspech a hlavne skúsenosť. Už teraz sa tešíme na ďalší ročník a naše ambície sú ešte vyššie. Chceme sa v základnej časti umiestniť medzi prvými štyrmi tímami.

Roland Bárta

Tabuľka - sezóna 2007/2008:

k: 22/04/08

poř.	tým	Z	V	VP	R	P	skore	B
1.	TJ ASP Staropramen Hodonín	20	17	0	1	2	133-52	52
2.	SK CSKA Hodonín	20	13	1	2	4	117-59	43
3.	SK Sudoměřice B	20	12	1	2	5	102-52	40
4.	TJ HBK Vlci A	20	11	1	2	6	101-62	37
5.	Motor Čejkovice	20	8	3	1	8	78-83	31
6.	TJ HBK Vlci B	20	8	2	2	8	94-69	30
7.	HC Strážnice	20	8	0	0	12	89-85	24
8.	Snipper D. Bojanovice	20	6	2	2	10	62-104	24
9.	Sokol Veselí n. M.	20	5	0	1	14	58-103	16
10.	HBK Ždánice	20	1	1	1	17	36-181	6
-	Piráti St. Poddvorov	19	8	0	1	10	68-83	25

vyradený zo súťaže OHBL

Preteky na kolieskových korčuliach

Pohyb je pre každého človeka veľmi dôležitý, no pre deti je absolútne nevyhnutný. S týmto vedomím Centrum voľného času Beťárik usporiadalo pre deti mladšieho a stredného školského veku podujatie - **preteky na kolieskových korčuliach.** Uskutočnilo sa dňa 23. apríla v areáli školského dvora ZŠ Šaštín.

Keďže sa pretekalo v rýchlosti, deti museli preukázať svoju zdatnosť a správnu techniku jazdy. Na organizátorovi bolo zasa potrebné dodržať prísne bezpečnostné pravidlá. Víťazi spomedzi chlapcov i dievčat odchádzali nielen s peknými vecnými odmenami a dislomom, ale aj s pekným pocitom z dobre stráveného športového popoludnia. Z dievčat zvíťazila **Klaudia Michalicová** z 5.B triedy a z chlapcov **Marián Daniel** zo 4.A triedy. Víťazom blahoželáme.

Oľga Hrubšová, pracovník CVČ

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Blahoželáme NOVOMANŽELOM

Daniel Konštantín - **Poláková** Emília	1.3.2008
Dlugoš Michal - **Danielová** Denisa	15.3.2008
Kubinec Martin - **Nemcová** Veronika	12.4.2008
Pavlačka Tomáš - **Jakubovičová** Petra	3.5.2008
Farkaš Ján - **Petríková** Ľubomíra	17.5.2008
Koláček René - **Šimonovičová** Eva	17.5.2008
Havlíček Mário - Bc. **Mikolášiková** Andrea	17.5.2008
Rapák Vlastislav - **Štetinová** Dana	24.5.2008

Uvítanie detí do života

Február: David **Šipoš**
Marec: Gabriela **Gachová,** Samuel **Hladký**
Apríl: Samuel **Provazník,** Valentína **Slobodová,**
Maximilián **Vávra**

Blahoželáme JUBILANTOM

60-roční:
Február: Konštantín **Daniel,** Rozália **Malíková,**
Pavol **Ovečka,** Elena **Ovečková,**
Berta **Raffasederová,**
Marec: Anton **Faltýnek,** Rudolf **Gašparík,**
Janka **Madáková,** Janka **Staňková**
Apríl: Žofia **Danielová,** Ján **Menšík**
Máj: Zita **Garajová,** Dušan **Hanzalík,** Helena **Hrubá,**
Blažena **Urbanová**

70-roční:
Marec: Otília **Dobiašová,** Marta **Kučerová,**
Lidvina **Násadová,** Dietmar **Reich,** Marta **Tumová**
Apríl: Júlia **Haramachová,** Eva **Muchová,**
Irena **Nováková**
Máj: Peter **Baránek,** Eva **Šefčíková**

75-roční:
Marec: Kristián **Antálek,** Pavel **Šefčík**
Máj: Anton **Farkaš,** Mária **Fialová,** Johana **Hrúzová,**

80-roční:
Máj: Karol **Šimek**

85-roční:
Marec: Mária **Drličková,** Mária **Vácková,** Mária **Veselá**
Apríl: Anna **Brunovská,**
ThLic. Jozef **Hrdý** SDB,
Máj: Jozef **Daniel,**

99-ročné:
Marec: Mária **Morávková**
Apríl: Katarína **Havlíčková**

Navždy nás opustili

Február: Alfréd Kozánek (1943)
Marec: Margita Vachová (1940),
Angela Danielová (1953),
Apríl: Mária Kormanová (1931),
Hermína Stanická (1926), Pavel Korman (1927),
Imrich Šedivý (1918), Alojz Havlíček (1951),
Štefan Plánka (1958)
Máj: Ľudmila Bolebruchová (1927),
Helena Poláková (1924), Štefánia Štrossová (1926)

STEIP s.r.o., Do Gazárky 1320, Šaštín-Stráže
ponúka široký sortiment klampiarskych produktov - pozinkované, medené a farebne upravené.
Ďalej ponúka drevený obklad slovenskej výroby, drevené obkladové lišty a rohy.
Bližšie informácie v kancelárii STEIP,
alebo na tel.č. 0904 647 225

Ján Macháček s manželkou a maminkou.

K jubileu 85. rokov

p. Jánovi Macháčkovi

Ďakujú za športovú aktivitu a šírenie radosti a veselosti prostredníctvom hudobnej skupiny „Rytmus 55“, ktorej bol dlhé roky vedúcim, obyvatelia Šaštína-Straží.

Odkaz redakcie všetkým čitateľom:
PÍŠTE DO VÁŠHO HLÁSNIKA !

Všetky aktuálne zaujímavosti z dnešných dní, z dávno minulých, ale len tých čo sa týkajú nášho mesta.

Uzávierka tretieho čísla bude **20.augusta 2008** a vyjde v mesiaci september 2008.

Texty článkov píšte strojom alebo počítačom obriadok alebo ručne, **čitateľným písmom!** Ak sú nečitateľné, nemožno ich uverejniť, môžete ich však nadiktovať v knižnici do počítača. Ak máte článok v počítači, prineste ho vytlačený, aj nahraný na disketu, ktorú vám vrátime.

Redakcia za obsah článkov nezodpovedá, za obsah osobne zodpovedá autor článku. Anonymné články neuverejňujeme! Redakcia si však vyhradzuje právo na uverejnenie článku a jeho úpravu po stránke pravopisnej a slohovej.

Časopis si možno zobrať zdarma v predajniach v našom meste. Ak ho nedostanete, môžete si po HLÁSNIK osobne prísť do mestskej knižnice v pracovné dni od 10.00 do 16.00 hodiny.

Redakcia vám ďakuje za porozumenie.

Za redakciu J. Labašová

H L Á S N I K - informačný štvťročník MsÚ Šaštín-Stráže
Ročník IX. - číslo 2 - Jún 2008 - **Vydáva Mestský úrad Šaštín-Stráže.** Zaregistrované na Okresnom úrade Senica pod číslom 1/2000.
Adresa redakcie: **Mestská knižnica, Hviezdoslavova 4, 908 41 Šaštín-Stráže, telefónne číslo 034/6592 464, e-mail: kniznica.sastin-straze@mail.t-com.sk**
Šéfredaktorka: Jana Labašová. Redakčná rada: Elena Ovečková, Mgr. František Havlíček, Mgr. Ľudmila Machová, Mgr. Jana Kormanová, Rafael Menšík, Silvia Suchá, Jozef Fríbort. Grafická úprava a tlač: Tlačiareň Durlák, Senica.

Koncert Honzu Nedvěda.

Deň detí a otvorenie letnej sezóny na Gazárke.

Foto: Ivana Matúšová